

Zaaknummer 00487633	
Onderwerp	Afvalbeleid 2017 - 2020

Collegevoorstel

Feitelijke informatie

Hierbij treft u een raadsvoorstel aan voor de vaststelling en financiering van het afvalbeleid voor de periode 2017 – 2020. Alle informatie leest u in dit raadsvoorstel.

Voorgenomen besluit

Het voorstel is om bijgaand besluit vast te stellen.

Zaaknummer 00487633	
Onderwerp	Afvalbeleid 2017 - 2020

BESLUIT

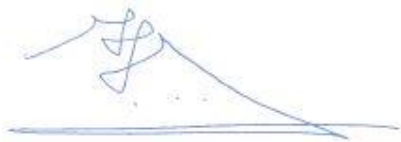
Het college van Heusden heeft in de vergadering van 15 november 2016

besloten:

de raad voor te stellen:

- het Afvalbeleidsplan 2017 - 2020 vast te stellen;
- voor de plaatsing van ondergrondse containers in 2017 een krediet van € 225.000 beschikbaar te stellen;
- een invoeringsbudget van € 81.000 beschikbaar te stellen.

namens het college van Heusden,
de secretaris,

mr. H.J.M. Timmermans

Onderwerp	Afvalbeleidsplan 2017 - 2020
Portefeuillehouder	Dhr. dr. M.G.M. van der Poel
Datum raadsvergadering	20 december 2016

Samenvatting

Het huidige Afvalbeheerplan is eind 2015 afgelopen. Er gelden inmiddels ambitieuze landelijke en regionale doelstellingen op het gebied van afvalscheiding. De jaren 2015 en 2016 zijn benut voor het uitvoeren van proeven met de afvalinzameling om de hoeveelheid restafval te verminderen. In Drunen loopt een proef met het 'omgekeerd inzamelen' van restafval.

Op basis van de resultaten van deze proef verwachten we de landelijke, regionale en gemeentelijke doelstellingen te kunnen bereiken door de invoering van omgekeerd inzamelen. Het voorstel is daarom om in de hele gemeente omgekeerd inzamelen in te voeren. Het Afvalbeleidsplan 2017 – 2020 bevat de uitwerking hiervan. Ook staan er enkele flankerende maatregelen in het plan, die gedurende de looptijd ervan zullen worden onderzocht en waar mogelijk uitgevoerd.

De resultaten van de proef in Drunen zijn vertaald naar aannames voor de hele gemeente. De financiële effecten van omgekeerd inzamelen zijn, als deze aannames voor de hele gemeente zo uitpakken, positief.

Aanleiding

Het huidige Afvalbeheerplan is eind 2015 afgelopen. Er is aanleiding om de inzameling van huishoudelijk afval te wijzigen. Het ter besluitvorming voorliggende Afvalbeleidsplan 2017 - 2020 legt deze gewijzigde afvalinzameling vast.

Feitelijke informatie

Voorgeschiedenis

De jaren 2015 en 2016 zijn benut voor het uitvoeren van proeven met de afvalinzameling om de hoeveelheid restafval te verminderen. Mede op basis van de resultaten van de proef met 'omgekeerd inzamelen' in Drunen stellen wij voor om de inzameling van huishoudelijk afval te wijzigen.

Kaders (beleid en wettelijk)

Er gelden ambitieuze landelijke en regionale doelstellingen op het gebied van afvalscheiding. Om deze doelstellingen te bereiken is het erg belangrijk om de hoeveelheid restafval te verminderen. Het Afvalbeleidsplan 2017 - 2020 verwoordt de ambitie van onze gemeente op het gebied van afvalscheiding en de gewijzigde afvalinzameling.

Overige informatie

Alle relevante informatie leest u in het Afvalbeleidsplan 2017- 2020.

Investeringskosten

Wij stellen voor om bij de uitvoering van omgekeerd inzamelen te kiezen voor het scenario huur/koop. De structurele kosten zijn dan het laagst. Bij dit scenario worden de containers gehuurd van de Afvalstoffendienst. De kosten van de betonput en de plaatsingskosten van de container komen in dit scenario voor rekening van de gemeente. De kosten per te plaatsen container zijn begroot op € 2.130. Daarnaast wordt voor de registratie van de inworpen gewerkt met een pasjessysteem. De eenmalige kosten voor de aanschaf van de pasjes bedragen ongeveer € 86.000. Voor het plaatsen van 65 ondergrondse containers en de aanschaf van de pasjes is een krediet nodig van afgerond € 225.000. Naast de investeringskosten moet rekening gehouden worden met incidentele invoeringskosten.

Inzet van middelen

De huurkosten van de ondergrondse containers en de kosten van ledigingen zijn meegenomen in de structurele lasten, zoals opgenomen in het Afvalbeleidsplan 2017 - 2020. Voor de invoering in 2017 moet naast deze investeringskosten rekening worden gehouden met incidentele kosten zoals communicatie, bewonersenquête, sorteeranalyses et cetera. Hiervoor is naar verwachting € 81.000 nodig. Dit zijn in 2017 incidentele extra kosten op de afvalbegroting.

De kosten voor afvalinzameling en verwerking worden lager door omgekeerd inzamelen. Dit komt vooral omdat de kosten voor de lediging van de containers afnemen en daarnaast is het de verwachting dat minder tonnages afval zullen worden aangeboden en verwerkt. Dit effect zal gedurende 2017 ontstaan maar naar verwachting voor het eerst goed zichtbaar worden vanaf 2018. Op basis van de huidige aannames kan een voordeel op de kosten ontstaan van ongeveer € 430.000. Deze wijziging van de afvalinzameling heeft mogelijk een effect op het aanbiedgedrag en daarmee ook op de opbrengst uit afvalstoffenheffing. Bij de doorrekening is op dit moment geen rekening gehouden met een mogelijk (nadelig dan wel voordelig) effect op de inkomsten uit afvalstoffenheffing.

Wanneer duidelijk is of deze methode van afvalinzameling met de inkomsten uit afvalstoffenheffing meer of minder dan kostendekkend is, kan het tarief worden aangepast.

Voor het opruimen van illegale dumpingen, die ontstaan door het omgekeerd inzamelen, worden de mogelijkheden verkend tot het doen van een beroep op het Afvalfonds.

Dit voorstel heeft geen personele gevolgen.

Risico's

Het risico bestaat dat er meer ontwijkgedrag bij inwoners ontstaat. Bij de invoering van omgekeerd inzamelen zal er dan ook extra aandacht uitgaan naar het opsporen en voorkomen van ontwijkgedrag. Dit zal in eerste instantie gebeuren door voorlichting en controle. Later zal zo nodig, en waar mogelijk, meer worden ingezet op handhaving.

Afweging

Met de invoering van omgekeerd inzamelen verwachten we de landelijke, regionale en gemeentelijke doelstellingen te kunnen realiseren. Ook de financiële effecten zijn op basis van de huidige inzichten naar verwachting positief. Het voorstel is daarom om het Afvalbeleidsplan 2017 – 2020, waarvan het omgekeerd inzamelen onderdeel uitmaakt, vast te stellen.

Procedure / vervolgstappen

Tegelijkertijd met dit voorstel liggen het voorstel tot wijziging van de afvalstoffenverordening en het voorstel tot wijziging van de verordening afvalstoffenheffing aan u voor.

Nadat u het afvalbeleidsplan heeft vastgesteld wordt de nieuwe manier van afvalinzameling gefaseerd ingevoerd in de hele gemeente. Er is een intensief communicatietraject opgesteld dat tijdig, op voorhand, al zal worden opgestart.

Voorgenomen besluit

Wij stellen u voor bijgaand besluit vast te stellen.

Het college van Heusden,
de secretaris,

de burgemeester,

mr. H.J.M. Timmermans

drs. J. Hamming

De raad van Heusden in zijn openbare vergadering van 20 december 2016;

gezien het voorstel van het college van 15 november 2016;

gelet op de beraadslaging;

b e s l u i t :

- het Afvalbeleidsplan 2017 - 2020 vast te stellen.
- voor de plaatsing van ondergrondse containers in 2017 een krediet van € 225.000 beschikbaar te stellen;
- een invoeringsbudget van € 81.000 beschikbaar te stellen.

de griffier,

mw. drs. E.J.M. de Graaf

Afvalbeleidsplan

2017 – 2020

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Landelijke en regionale ambities en doelstellingen	3
3.	Huidige situatie en afvalproeven	3
3.1	Hele gemeente	3
3.2	Proefwijken	4
3.2.1.	Vlijmen Vliedberg	4
3.2.2.	Braken-Oost Drunen	5
3.3	Conclusie	5
4.	Ambitie gemeente Heusden	6
5.	Restafval	7
5.2	Hoogbouw	8
5.3	Huidige container voor restafval	8
6.	GFT-afval	9
7.	PMD-afval	9
8.	Oud papier en karton	10
9.	Andere afvalstromen, flankerende maatregelen	10
9.1	Glas en textiel	10
9.2	Grof huishoudelijk afval op de milieustraat	10
9.3	Effecten op andere afvalstromen	10
10.	Kosten en besparingen	11
10.1	Omgekeerd inzamelen	11
10.1.1	Koop of huur ondergrondse containers	11
10.1.2	Buitengebied huis-aan-huis inzamelen of omgekeerd inzamelen	12
10.1.3	Financiële effecten	12
10.2	Mogelijk effect op de afvalstoffenheffing	15
10.3	Communicatie	15
11.	Ontwijkgedrag	16
12.	Evaluatie	17

1. Inleiding

Dit afvalbeleidsplan beschrijft het ambitieniveau van de gemeente Heusden op het gebied van afvalscheiding en afvalpreventie en de manier waarop we deze ambitie wil bereiken.

Allereerst wordt ingegaan op de landelijke en regionale ambities en doelstellingen. Daarna zoomen we in op de huidige situatie en de resultaten van de afvalproeven. Dit vormt de basis voor het ambitieniveau voor de gemeente Heusden. Daarna wordt beschreven hoe we dit ambitieniveau denken te bereiken en wat dit gaat kosten. Uitwerking hiervan vindt plaats door het college.

2. Landelijke en regionale ambities en doelstellingen

Het huidige kabinet heeft de ambities voor restafval vastgelegd in het programma 'Van Afval Naar Grondstof' (VANG). Zo wil het in 2020 komen tot 100 kilogram restafval¹ per inwoner en wil het op de langere termijn (2050) naar een circulaire economie, ofwel 0 kilogram restafval per inwoner. Van gemeenten wordt verwacht hier actief naar te streven.

Daarnaast ondertekende de gemeente Heusden in juli 2016 samen met vijf andere gemeenten (Vijf van de Meierij) het manifest 'Energiek met Afval', dat onder andere stelt actief te streven naar minder dan 100 kilogram restafval per inwoner in 2020 en minder dan 5 kilogram restafval per inwoner in 2030.

3. Huidige situatie en afvalproeven

3.1 Hele gemeente

Onderstaande tabel toont het verloop van de hoeveelheden afval in de jaren 2007 tot en met 2016 (prognoses, op basis van de gegevens tot en met september 2016), in kilogrammen per inwoner.

Afvalstroom	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Restafval (huis-aan-huis)	203	177	168	179	178	177	173	171	161	155
GFT-afval	98	81	63	69	68,2	67,2	65,8	68,6	85	97
Plastic verpak-kingsafval / PMD	-	-	-	9,9	11,2	11,9	11,7	12,1	12,8	15
Oud papier en karton	78,2	82,9	75,1	74,7	73,5	63,8	61,4	58,9	59,2	56,1
Glas	21,4	23,2	20,9	19,6	20,3	22,1	20,4	21	21,7	21,3
Textiel	5,9	6	5,7	4,9	5,3	4,7	4,8	4,6	4,4	4,7

¹ Met restafval wordt zowel huis-aan-huis ingezameld restafval bedoeld als grof huishoudelijk restafval dat op de milieustraat wordt aangeboden.

De invoering van diftar in 2008 heeft gezorgd voor een sterke afname van de hoeveelheid restafval. In de jaren daarna is die daling afgevlakt. Vanaf 2014 gaat het weer iets sneller maar in dit tempo is de VANG-doelstelling van 100 kilogram restafval per inwoner niet haalbaar. Temeer omdat het grof huishoudelijk afval (milieustraat) ook moet worden meegeteld. Inclusief grof restafval werd in 2015 nog 174 kilogram restafval per inwoner ingezameld. In 2016 lijken we uit te komen op 168 kilogram.

De gemiddelde afvalstoffenheffing voor een meerpersoonshuishouden van de afgelopen jaren ziet er als volgt uit (gebaseerd op de opbrengst inclusief milieustraat):

2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
€ 281	€ 260	€ 226	€ 194	€ 203	€ 198	€ 183	€ 173	€ 172	€ 181

De invoering van diftar heeft dus ook gezorgd voor een afname van de gemiddelde afvalstoffenheffing.

3.2 Proefwijken

3.2.1. Vlijmen Vliedberg

In een deel van de wijk Vlijmen Vliedberg loopt sinds februari 2015 een proef waarbij het restafval nog maar eens in de vier weken wordt ingezameld. Daarnaast kreeg de helft van de proefwijk de beschikking over een extra container voor het PMD-afval (plastic verpakkingsafval, metalen verpakkingen en drankenkartons) en gebruikt de andere helft van de proefwijk de gewone plastic zakken.

De resultaten in de proefwijk, voor de periode januari tot en met september 2016 ten opzichte van dezelfde periode in 2015, zijn als volgt:

Afvalstroom	Jan. t/m sept. 2015 (ton)	Jan. t/m sept. 2016 (ton)	Percentage
Restafval	424,2	370,6	-13%
GFT-afval	185,2	225,3	+22%
PMD-afval	47,7	71,5	+50%
Oud papier en karton	97,1	97,6	+0,5%

De hoeveelheid PMD-afval die in containers wordt ingezameld ligt daarbij met circa 35% beduidend hoger dan de hoeveelheid PMD-afval die met zakken wordt ingezameld.

Voor restafval komt dit in de proefwijk in Vlijmen neer op een totale hoeveelheid restafval van 131 kilogram per inwoner. Inclusief de hoeveelheid (grof) restafval op de milieustraat (circa 13 kilogram) is dit circa 144 kilogram.

Eind 2015 is een bewonersenquête uitgevoerd. Daaruit volgde dat 57% van de bewoners tevreden is over de verlaagde inzamelfrequentie van het restafval. 29% vindt het te weinig en 7% te vaak. Nog eens 7% vulde een ander antwoord in, bijvoorbeeld dat het in de winter wel kan maar in de zomer te weinig is. Daarnaast is 90% tevreden met de container voor het PMD-afval terwijl dit voor de gebruikers van zakken voor het PMD-afval 69% is. In de bijlage is het volledige rapport opgenomen.

Van het PMD-afval in de proefwijk in Vlijmen is in juli 2015 een sorteeraanlyse uitgevoerd, zowel van de containers als van de zakken. In de vergelijking tussen beide inzamelmethodes was de meest opvallende uitkomst dat in de zakken meer andere soorten kunststof werden aangetroffen, niet zijnde verpakkingen zoals speelgoed en emmers, terwijl in de container meer andere vervuiling (restafval) werd aangetroffen.

3.2.2. Braken-Oost Drunen

In een deel van de wijk Braken-Oost in Drunen is in maart 2016 een proef gestart met het 'omgekeerd inzamelen' van afval. Restafval moet hierbij door de bewoners zelf naar ondergrondse containers in de wijk worden gebracht. Alle huishoudens in de proefwijk ontvingen hiervoor een pasje. Er geldt een tarief per inworp in de ondergrondse container, dat achteraf wordt verrekend in de afvalstoffenheffing. De bestaande container voor restafval wordt ingezet als container voor het oud papier en karton, dat in de proefwijk door de Afvalstoffendienst wordt ingezameld. De vereniging die voorheen het oud papier en karton in deze wijk inzamelde, zamelt nu het PMD-afval in. Dit PMD-afval wordt in zakken aangeboden.

De resultaten in de proefwijk, voor de periode januari tot en met september 2016 ten opzichte van dezelfde periode in 2015, zijn als volgt:

Afvalstroom	Mrt. t/m sept. 2015 (ton)	Mrt. t/m sept. 2016 (ton)	Percentage
Restafval	82,7	31,2	- 62%
GFT-afval	49,4	63,1	+28%
PMD-afval	10,7	18,3	+71%
Oud papier en karton	29,8	39,0	+31%

Voor restafval komt dit in de proefwijk in Drunen neer op een totale hoeveelheid restafval van 61 kilogram per inwoner. Inclusief de hoeveelheid (grof) restafval op de milieustraat (circa 13 kilogram) is dit circa 74 kilogram.

Ook in deze proefwijk is, in september/oktober 2016, een bewonersenquête uitgevoerd. Hieruit blijkt dat 56% van de bewoners tevreden is over het omgekeerd inzamelen. 22% ervaart het idee als negatief, 15% is neutraal en 7% heeft geen mening. Uit de bewonersenquête blijkt dat iets meer inwoners de container liever gebruiken voor oud papier en karton dan voor PMD-afval (31 tegen 26%). In de bijlage is het volledige rapport opgenomen.

Van het restafval (ondergrondse containers) en het GFT-afval is medio november 2016 een sorteeraanlyse uitgevoerd. PM De resultaten hiervan zijn nu nog niet bekend, maar worden opgenomen in het afvalbeleidsplan voorafgaand aan de informatievergadering op 29 november a.s.

3.3 Conclusie

De proeven in beide wijken leiden tot een vermindering van de hoeveelheid restafval en een verhoging van de hoeveelheden GFT-afval en PMD-afval. De hoeveelheid oud papier en karton in de proefwijk in Vlijmen Vliedberg lijkt ongeveer gelijk te blijven, waar deze hoeveelheid in de proefwijk in Drunen fors toeneemt.

Het ambitieniveau voor restafval ligt met de manier van afval inzamelen in de proefwijk in Vlijmen Vliedberg nog niet binnen handbereik. De resultaten van de proef

in Drunen zijn veel beter. De landelijke doelstelling van 100 kilogram per inwoner per jaar wordt daar nu al ruimschoots bereikt.

Uit de proeven kan worden geconcludeerd dat het invoeren van omgekeerd inzamelen de meeste kans biedt op het bereiken van de landelijke en regionale doelstellingen op het gebied van restafval. Ook landelijk zien we dat met omgekeerd inzamelen de beste inzamelresultaten worden behaald.

Kanttekening hierbij is dat er in de proefwijk in Drunen een behoorlijk aantal zogenaamde 'nulaanbieders' zijn die in de eerste zes maanden nog geen enkele keer restafval in de ondergrondse container hebben geworpen. Nu kan het hier om erg goede afvalscheiders gaan maar navraag bij deze bewoners leert dat ook 'sluiproutes' worden gevonden om van het restafval af te komen, zoals brengen naar de milieustraat of het meenemen naar familieleden, werkgever of bekenden buiten de proefwijk. Op zich is dit opmerkelijk omdat de inworpstarieven niet hoger zijn dan de ledigingstarieven die men eerder betaalde.

4. Ambitie gemeente Heusden

De gemeente Heusden heeft een hoog ambitieniveau als het gaat om preventie en scheiding van afval. De voordelen van een goede afvalscheiding en daardoor minder restafval zijn immers duidelijk: er worden minder grondstoffen verspild en het is beter voor de portemonnee van de gemeente en van de inwoners.

Bij het bepalen van het ambitieniveau is gekeken naar de doelstellingen van de landelijke overheid en de gerealiseerde afvalcijfers met het omgekeerd inzamelen in de proefwijk in Drunen.

Dit resulteert in het volgende ambitieniveau:

- 85 kg restafval per inwoner in 2018
- 75 kg restafval per inwoner in 2020

Beide hoeveelheden zijn inclusief 13 kilogram (grof) restafval via de milieustraat. De hoeveelheid (grof) restafval is voor beide jaren gelijk gehouden omdat hiervoor weinig significante effecten worden verwacht.

Vanwege de invloed van 'sluiproutes' op de afvalcijfers uit de proefwijk, is een correctie toegepast op de afvalcijfers uit de proefwijk van 15%, waaruit bovenstaande kilogrammen resulteren.

In de volgende hoofdstukken wordt uitgewerkt hoe het gestelde ambitieniveau kan worden bereikt. Een groot onderdeel van de uitwerking betreft de gemeentebrede invoering van omgekeerd inzamelen van restafval. Daarnaast wordt er per deelstroom ingezoomd op eventuele flankerende maatregelen.

5. Restafval

5.1 Omgekeerd inzamelen

In de hele gemeente wordt het omgekeerd inzamelen ingevoerd. Alle huishoudens, zowel laagbouw als hoogbouw, zowel kernen als buitengebied, gaan over op dit systeem. Hiervoor worden in de hele gemeente ondergrondse verzamelcontainers geplaatst. In totaal staan er dan, wanneer het nieuwe systeem in de hele gemeente is ingevoerd, 70 ondergrondse containers.

Een dergelijke grote operatie kan niet ineens worden uitgevoerd. Voorbereidingen voor een goede uitvoering zijn immers van groot belang. Ook moeten de inwoners goed worden geïnformeerd over de wijzigingen en het waarom van deze wijzigingen. Alleen op deze manier kan draagvlak ontstaan en komt het ambitieniveau binnen handbereik.

Daarom wordt de invoering van het omgekeerd inzamelen gefaseerd aangepakt. We delen de gemeente op in vijf fases, waarbij de huidige inzameldag voor restafval in de grijze containers leidend is. De fasering ziet er als volgt uit:

- fase 1, april 2017: Nieuwkuijk en Vlijmen onder de A59;
- fase 2, mei 2017: Elshout en Vlijmen boven de A59;
- fase 3, juni 2017: Drunen West;
- fase 4, september 2017: Drunen Oost;
- fase 5, oktober 2017: Haarsteeg, vesting Heusden, Oudheusden en overige kleine kernen.

Voor iedere fase wordt een intensief voorbereidingstraject doorlopen waarin veel aandacht uitgaat naar een goede communicatie.

Bewoners worden uitdrukkelijk betrokken bij de keuze voor de locaties van de ondergrondse containers. Bij de bepaling van de locaties van de ondergrondse containers spelen de volgende factoren een rol:

- de aanwezigheid van kabels en leidingen in de ondergrond;
- de beschikbare ruimte;
- eigendomsrechten;
- loopafstand naar de ondergrondse container: uitgangspunt is een afstand van 200 tot 300 meter, in ieder geval voor de bewoners van de kernen; de bewoners van het buitengebied kunnen gebruik maken van de containers in de kernen of bij bijvoorbeeld winkelcentra;
- dekkend beeld, in de kernen;
- bestaande ondergrondse verzamelcontainers en glas- en textielcontainers. Uitgangspunt is dat daar zoveel als mogelijk op wordt aangesloten.

De inwoners ontvangen een pas waarmee ze de inwerptrommel van de ondergrondse container kunnen openen. Voor iedere inworp betaalt men, achteraf via de afvalstoffenheffing, een bedrag per inworp. Met de pas kan van iedere ondergrondse container in de gemeente gebruik worden gemaakt.

De ondergrondse containers worden geleegd op basis van een volmeldsysteem: wanneer de container voor circa 80% vol is, wordt een signaal afgegeven aan de Afvalstoffendienst, die de container vervolgens gaat ledigen. Hierdoor kunnen de

inzamelroutes efficiënter worden ingepland en dat leidt tot lagere inzamelkosten. Daarbij kan het zo zijn dat verzamelcontainers bij bijvoorbeeld winkelcentra vaker moeten worden geleegd omdat ze sneller vol zitten. Andere verzamelcontainers die minder vaak worden gebruikt, zullen dan ook minder vaak worden geleegd. Om stankoverlast te voorkomen is de minimale ledigingsfrequentie eens per twee weken.

Met de invoering van omgekeerd inzamelen wordt in 2018 naar verwachting in totaal 3800 ton minder restafval (inclusief grof restafval) ingezameld dan in 2015².

5.2 Hoogbouw

Voor de hoogbouwlocaties is maatwerk vereist. Niet alle hoogbouw in onze gemeente is hetzelfde. Zo is bijvoorbeeld niet iedere hoogbouwlocatie voorzien van een inpandige containerruimte. Hierdoor is scheiding van afval in de verschillende afvalstromen, GFT-afval, PMD-afval en oud papier en karton, vaak lastig.

Daarom bekijken we per hoogbouwlocatie, samen met de woningcorporatie, de Vereniging van Eigenaren en/of de bewoners, wat de mogelijkheden zijn voor afvalscheiding. Ook de bewoners van hoogbouw moeten immers meedoen aan het systeem van omgekeerd inzamelen en moeten dus de mogelijkheid hebben om, indien gewenst en mogelijk, hun afval te scheiden.

5.3 Huidige container voor restafval

Bij invoering van omgekeerd inzamelen is de huidige grijze container voor restafval niet meer nodig. Deze kan daarom worden ingezet voor de inzameling van een andere afvalstroom.

Uit de proef in Vlijmen Vliedberg blijkt dat bij de inzameling van PMD-afval met containers betere inzamelresultaten worden gehaald dan met inzameling in zakken. Daarnaast blijkt uit de bewonersenquête in de proefwijk Vlijmen Vliedberg dat inwoners liever een container gebruiken voor de inzameling van PMD-afval dan zakken.

In de proefwijk in Drunen is te zien dat de hoeveelheid oud papier en karton, ingezameld met containers, fors is gestegen. Uit de bewonersenquête blijkt dat meer inwoners de container liever zouden gebruiken voor oud papier en karton dan voor PMD-afval. De vereniging die in de proefwijk in Drunen het PMD-afval inzamelt geeft aan liever oud papier en karton in te zamelen dan PMD-afval door het 'natte karakter' van deze laatste afvalstroom.

Verder hebben de verenigingen aangegeven liever de inzameling van oud papier en karton voort te zetten (eens per maand) omdat men bij de inzameling van PMD-afval twee keer zo vaak (eens per twee weken) vrijwilligers bereid moet vinden.

De container zal daarom worden ingezet voor de inzameling van het PMD-afval. Dit is immers een afvalstroom die tot stankoverlast kan leiden, vooral bij het gebruik van plastic zakken. Met de inzet van de container voor het PMD-afval wordt deze stankoverlast beperkt. Ook ontstaat minder verwaaing bij het aanbieden van het PMD-afval op de inzameldag en komt er op deze manier minder ongedierte op af. Bovendien kan hierdoor het oud papier en karton nog steeds door de verenigingen

² De volledige gegevens van 2016 zijn nog niet bekend omdat het jaar 2016 nog niet is afgelopen. Daarom is een vergelijking gemaakt met 2015.

worden ingezameld. Dit voldoet aan de wens van de verenigingen en is ook vanuit veiligheidsoverwegingen beter.

Hoewel uit de bewonersenquête in de proefwijk in Drunen blijkt dat ruim een kwart van de inwoners het liefst een container voor zowel het PMD-afval als het oud papier en karton hebben, wordt ervoor gekozen om geen extra container in te zetten. Reden hiervoor is dat niet ieder huishouden de ruimte heeft om drie containers op eigen terrein te plaatsen.

6. GFT-afval

Aan de inzameling van GFT verandert niets. Het GFT-afval wordt eenmaal per twee weken opgehaald. Het nultarief blijft gehanteerd.

Door omgekeerd inzamelen zal de hoeveelheid ingezameld GFT-afval naar verwachting stijgen. Sommige inwoners zullen dan een te kleine GFT-container hebben. Enkele maanden na invoering van omgekeerd inzamelen vindt daarom een gratis wisselronde plaats, voor inwoners die hun container willen wisselen.

7. PMD-afval

Vanwege het volumineuze karakter van PMD-afval gaat de inzamelfrequentie omhoog van eenmaal per drie weken naar eenmaal per twee weken. Het PMD-afval wordt ingezameld door de Afvalstoffendienst.

Het gratis verstrekken van plastic zakken voor het PMD-afval is door het gebruik van de container niet meer nodig.

De inzameldag van het PMD-afval wijzigt per 1 januari 2017; deze wordt gelijk aan de inzameldag voor restafval. Dit zorgt voor een soepele overgang naar de inzameling van PMD-afval op het moment dat de daadwerkelijke overgang plaatsvindt naar het omgekeerd inzamelen en dus de ondergrondse containers voor restafval. De inzameldag voor de grijze container blijft daarmee immers hetzelfde, alleen de afvalstroom die in de grijze container gaat, wijzigt.

Door omgekeerd inzamelen zal de hoeveelheid ingezameld PMD-afval naar verwachting stijgen. Sommige inwoners zullen dan een te kleine PMD-container hebben. Enkele maanden na invoering van omgekeerd inzamelen vindt daarom een gratis wisselronde plaats, voor inwoners die hun container willen wisselen.

Bij inzet van de container voor de inzameling van PMD-afval kan het voorkomen dat dit een sluiproute wordt voor restafval. Daarom zal in de eerste maanden na invoering van omgekeerd inzamelen de inhoud van de containers steekproefsgewijs worden gecontroleerd. Als afval wordt aangetroffen dat niet in de container thuishoort, worden de betreffende inwoners hierop aangesproken. Als dit bij herhaling gebeurt, zal de container niet worden geledigd.

8. Oud papier en karton

Het oud papier wordt, zoals in de huidige situatie, los zonder inzamelmiddel ingezameld. Bij de inzameling van oud papier en karton blijven verenigingen ingezet worden, die hiervoor een vergoeding ontvangen.

De inzamelfrequentie blijft vooralsnog eens per maand. Als blijkt dat dit te weinig is, vanwege mogelijk toenemende hoeveelheden oud papier door een betere afvalscheiding, kan worden overwogen om de inzamelfrequentie te verhogen naar eenmaal per vier weken.

9. Andere afvalstromen, flankerende maatregelen

9.1 Glas en textiel

Glas en textiel blijven op de huidige manier ingezameld worden, via de zogenaamde milieuparkjes.

Wel worden gedurende de looptijd van dit afvalbeleidsplan zoveel mogelijk glascontainers ondergronds geplaatst. Daarbij wordt ook gekeken of glascontainers die nu in woonwijken staan, en overlast veroorzaken of weinig gebruikt worden, kunnen verdwijnen. Momenteel zijn er circa 40 glascontainers in de gemeente, waarvan twee ondergronds.

Bij de uitwerking van deze plannen wordt bekeken of de vervanging past binnen de beschikbare budgetten voor glaszameling. Als dit niet het geval is, volgt een nader uitwerkingsvoorstel.

Het plaatsen van ondergrondse textielcontainers is vooralsnog niet mogelijk. De huidige inzamelaar van het textiel, Baanbrekers, beschikt niet over geschikt inzamelmaterieel hiervoor.

9.2 Grof huishoudelijk afval op de milieustraat

Grof huishoudelijk afval, bouw- en sloopafval, et cetera kunnen zoals gebruikelijk worden ingeleverd op de milieustraat.

Onderdeel van het manifest 'Energiek met afval' is het verbeteren van de breng- en haalvoorzieningen voor grof huishoudelijk afval. De achterliggende gedachte is het mogelijk onderling gebruik maken van elkaars gemeentelijke milieustraten. De mogelijkheden hiervoor worden gedurende de looptijd van dit afvalbeleidsplan verkend.

9.3 Effecten op andere afvalstromen

Ook bij de in dit hoofdstuk benoemde afvalstromen zullen naar verwachting effecten optreden door de invoering van het omgekeerd inzamelen en het uitvoeren van flankerende maatregelen. Deze effecten zijn echter naar verwachting (erg) klein en/of op dit moment moeilijk in te schatten. De effecten op deze afvalstromen worden dan ook buiten beschouwing gelaten in dit beleidsplan.

10. Kosten en besparingen

10.1 Omgekeerd inzamelen

10.1.1 Koop of huur ondergrondse containers

Er zijn drie scenario's voor de ondergrondse containers.

In het eerste scenario huurt de gemeente de containers inclusief betonput van de Afvalstoffendienst en betaalt een maandelijks huurbedrag; dit bedrag is inclusief plaatsing en onderhoud³. De totale kosten per jaar voor 65 nieuwe containers komen dan uit op circa € 77.000.

In het tweede scenario koopt de gemeente de containers en de betonputten zelf en sluit met een partij, bijvoorbeeld de Afvalstoffendienst, een onderhoudscontract af. De jaarlijkse kosten bevatten de kapitaallasten van container en betonput en de onderhoudskosten en komen voor 65 nieuwe containers uit op circa € 72.500.

In het laatste scenario koopt de gemeente de betonputten zelf, waaraan een eenmalig investeringsbedrag is verbonden voor aanschaf en plaatsing, en worden de containers gehuurd bij de Afvalstoffendienst. Het maandelijks huurbedrag bestaat uit huur van de container en onderhoud. De totale kosten per jaar voor 65 nieuwe containers komen dan uit op circa € 67.000.

Voor de berekening van de lasten bij koop of huur/koop is uitgegaan van een afschrijvingstermijn van tien jaar voor de containers en twintig jaar voor de betonput en plaatsingskosten. Daarnaast is bij de bepaling van de annuïteit de interne rekenrente van 2,5% toegepast.

In alle gevallen worden de ondergrondse containers geleegd door de Afvalstoffendienst.

Afweging scenario's

Bij de huur- dan wel huur/koop-constructie ontstaat geen discussie tussen inzamelaar (Afvalstoffendienst) en eigenaar van de container (ook Afvalstoffendienst) wanneer tijdens lediging schade of slijtage ontstaat aan de container. Daarbij komt dat het ook vanuit financieel oogpunt raadzaam is te kiezen voor deze constructie. De financiële risico's liggen dan immers bij de Afvalstoffendienst. Bij koop ligt het financiële risico direct al volledig bij de gemeente.

Blijkt omgekeerd inzamelen onverhoopt toch niet het gewenste resultaat op te leveren, zodat het systeem moet worden teruggedraaid, dan heeft dit financiële gevolgen. Er zal dan eerst worden gezocht naar een alternatief voor de containers. Is er geen alternatief beschikbaar dan zal worden gekeken welke kosten in rekening kunnen worden gebracht.

³ De onderhoudskosten/reinigingskosten bestaan uit het jaarlijks reinigen van de ondergrondse container en het herstellen van kleine storingen.

Voor de huur van de containers geldt:

- als de containers zonder herstelkosten direct weer hergebruikt kunnen worden dan worden er geen kosten in rekening gebracht;
- als voor de containers herstelkosten moeten worden gemaakt dan wordt maximaal 50% van de boekwaarde op dat moment in rekening gebracht bij de gemeente;
- als de containers door een andere inzamelaar worden ingezameld dan wordt de boekwaarde van de containers op dat moment in rekening gebracht en worden de containers eigendom van de gemeente.

Bij de verdere uitwerking is gekozen voor de financieel meest voordelige optie op dit moment namelijk de huur/koop-constructie. De kosten zijn ruim € 10.000 per jaar lager dan bij huur.

10.1.2 Buitengebied huis-aan-huis inzamelen of omgekeerd inzamelen

In het buitengebied is het niet efficiënt om ondergrondse containers te plaatsen door de grote onderlinge afstanden tussen de woningen. Deze woningen worden daarom bij het omgekeerd inzamelen aangesloten op de ondergrondse containers die in de verschillende kernen worden geplaatst. Uitgaande van circa 500 aansluitingen in het buitengebied⁴ zijn er zo'n 200 extra ledigingen nodig van de ondergrondse containers (gebaseerd op gemiddeld 24 inwerpen per aansluiting per jaar in de proefwijk in Drunen). De totale kosten hiervoor bedragen circa € 5.000 per jaar.

Er kan ook voor worden gekozen om in het buitengebied het restafval huis-aan-huis te blijven inzamelen. Om toch een prikkel tot vermindering van de hoeveelheid restafval te hebben, zou het restafval dan eens per vier weken kunnen worden ingezameld. De kosten hiervoor bedragen circa € 9.000 per jaar (gebaseerd op een aanbodpercentage van 70% en een hoger tarief per lediging dan het huidige ledigingstarief in verband met een lager aanbod in het buitengebied en grotere rijafstanden). Hierbij komen dan ook nog extra kosten voor de inzet (huur) van containers voor PMD-afval (de containers voor restafval blijven dan immers in gebruik). De kosten hiervan bedragen circa € 1.750. De totale kosten van deze variant komen daarmee uit op circa € 10.750.

Afweging scenario's

Er resulteert een jaarlijks verschil van circa € 5.750. Het verschil kan worden verklaard doordat bij het omgekeerd inzamelen veel efficiënter kan worden ingezameld: lediging van de ondergrondse containers moet toch plaatsvinden, ongeacht of het buitengebied hierop ook is aangesloten. Bovendien wordt door het volmeldsysteem een efficiencyslag gemaakt.

Er is daarom voor gekozen om ook het buitengebied mee te nemen in het systeem van omgekeerd inzamelen.

10.1.3 Financiële effecten

De invoering van een nieuwe manier van afval inzamelen brengt zowel kosten als opbrengsten met zich mee. Het hierna volgende overzicht gaat in op de afvalstromen restafval, GFT-afval, PMD-afval en oud papier en karton. Bij deze afvalstromen

⁴ Het betreft hier een indicatie. Bij de invoering per fase wordt bekeken hoeveel aansluitingen in het buitengebied vallen. Dit zullen aansluitingen zijn die verder weg van de kernen liggen; de aansluitingen tegen de kernen aan worden tot de kern gerekend.

vinden de grootste wijzigingen plaats en/of zijn de verwachte (financiële) effecten het grootst. Voor de overige afvalstromen en grof restafval dat via de milieustraat wordt aangeleverd (en die meeweegt in het ambitieniveau), worden zoals gezegd geen grote effecten verwacht. Deze afvalstromen zijn daarom ook niet opgenomen in het overzicht.

In het overzicht staan de verwachte kosten en opbrengsten, wanneer het nieuwe inzamelsysteem helemaal is ingevoerd (2018). Voor 2017 is het moeilijk een kostenoverzicht te maken omdat de nieuwe manier van afval inzamelen gefaseerd wordt ingevoerd en de kosten en effecten dus ook gefaseerd optreden. Er is in de uitwerking nog geen rekening gehouden met de effecten op de inkomsten uit de afvalstoffenheffing.

Structurele kosten

Afvalstroom	Omschrijving	onderbouwing kosten	Verwachte kosten 2018 op basis van ambitie 72 kg
Restafval	Inzamelingskosten, ondergrondse containers	70 containers, lediging gemiddeld 1,2 x per week, tarief € 25 per lediging (inclusief vijf bestaande ondergrondse containers)	€ 109.200
GFT-afval	Inzamelingskosten, minicontainers	op basis van ledigingen in proefwijk	€ 188.000
Restafval	Huurkosten ondergrondse containers (65 containers totaal) vijf ondergrondse containers al in eigendom en afgeschreven	65 containers op basis van € 73,50 huur per container per maand	€ 57.330
Restafval	kapitaallasten plaatsing ondergrondse containers op basis van annuïteit	65 containers ad € 2.130 per container afschrijving in 20 jaar met 2,5% rente	€ 8.881
Restafval	Verwerkingskosten	op basis van 72 kg per inw. * 43.000 inwoners = 3.100 ton ad € 78 per ton	€ 241.800
GFT-afval	Verwerkingskosten	op basis van ca. 25% meer = 5.200 ton * € 53	€ 275.000
PMD-afval	Inzameling met minicontainers	op basis van ca. 42% meer = 850 ton * € 265	€ 225.000
PMD-afval	Verwerkings- en vermarktingskosten	op basis van ca. 42% meer = 850 ton * € 265	€ 225.000
PMD-afval	Geen gratis verstrekking afvalzakken meer		-€ 40.000
Oud papier en karton	Inzamelingskosten	ongewijzigde inzameling	€ 77.000

Oud papier en karton	Verwerkingskosten	op basis van ca. 25% meer = 2.850 ton * € 8, tarief onder voorbehoud in verband met lopende aanbesteding	€ 23.000
Afvalstroom	Omschrijving	onderbouwing kosten	Verwachte kosten 2018 op basis van ambitie 72 kg
Oud papier en karton	Vergoeding vereniging	op basis van ca. 25% meer	€ 84.000
Algemeen	kosten pasjes gedurende vijf jaar	kapitaallasten aanschaf pasjes	€ 19.350
Totale kosten			€ 1.493.561

Voor hoogbouw wordt, zoals aangeven, maatwerk geleverd. De kosten hiervan zijn op voorhand niet in te schatten, maar kunnen tot een verhoging van de genoemde kosten leiden.

Opbrengsten

Deze wijziging van de afvalinzameling heeft een effect op het aanbiedgedrag en daarmee ook op de opbrengst uit afvalstoffenheffing. Bij de doorrekening is op dit moment geen rekening gehouden met een mogelijk (nadelig dan wel voordelig) effect op de inkomsten uit afvalstoffenheffing.

Voor de opbrengsten uit PMD-afval en oud papier en karton wordt naar verwachting in 2018 ongeveer € 830.000 ontvangen, dit is ongeveer € 20.000 meer dan de raming voor 2017.

De totale kosten en opbrengsten in de begroting 2017 bedragen respectievelijk circa € 1.900.000 en € 810.000. Op basis van de huidige aannames wordt verwacht dat per saldo de kosten ongeveer € 430.000 lager worden.

Omdat niet duidelijk is wat het effect van het aanbiedgedrag op de inkomsten voor de afvalstoffenheffing zal zijn, wordt voorgesteld te wachten met een wijziging van het tarief. De verwachting is wel dat de burgers (gemiddeld) minder zullen betalen voor het aanbieden van het restafval dan in de huidige situatie. Zodra duidelijk is dat deze methode van afvalinzameling met de inkomsten uit afvalstoffenheffing meer dan kostendekkend is kan het tarief aangepast worden.

Incidentele kosten

Voor de registratie van de inworpen wordt gewerkt met een pasjessysteem. De eenmalige kosten voor de aanschaf van de pasjes bedragen ongeveer € 86.000 en worden afgeschreven in vijf jaar. De structurele lasten van deze investering zijn meegenomen in bovenstaande tabel met structurele lasten.

De overige incidentele kosten staan in de tabel op de volgende pagina.

Onderwerp	Activiteit	Kosten
Gratis wisselronde	Wisselen PMD-containers en GFT-containers	€ 14.000 (ca. 700 containers * € 19,85 per containerwisseling)
Bestrating rondom containers	Aanleggen bestrating	PM*
Communicatie	Verspreiden brief bewonersparticipatie, nieuwsbrief, inloopavonden	€ 12.000
Bewonersenquête	Hele gemeente	€ 45.000
Sorteeranalyses	Van ondergrondse containers en PMD-afval	€ 10.000
Totaal incidentele kosten		€ 81.000

* Niet op iedere locatie is het noodzakelijk om bestrating aan te leggen.

10.2 Mogelijk effect op de afvalstoffenheffing

Bij het bereiken van het genoemde ambitieniveau kan de gemiddelde afvalstoffenheffing per huishouden dalen. In onderstaande tabel is dit weergegeven. Het gemiddelde bedrag voor 2018 is daarbij gebaseerd op het geprognostiseerd aantal ledigingen en kilogrammen per inworp in een ondergrondse container, vermenigvuldigd met het vastgestelde tarief, exclusief de opbrengsten van de milieustraat.

Jaar	Gemiddeld per inwoner			Gemiddeld per aansluiting
	kilogram restafval	kilogram grof huishoudelijk afval	kilogram totaal	afvalstoffenheffing
2015	163	11	174	€ 147
2016	155	13	168	€ 160
proefwijk Drunen 2016	61	13	74	€ 109
omgekeerd inzamelen 2018	72	13	85	€ 126

De inwoners kunnen het te betalen bedrag zelf beïnvloeden door minder dan gemiddeld gebruik te maken van de voorziening.

10.3 Communicatie

Communicatie is van groot belang bij de invoering van omgekeerd inzamelen en de andere wijzigingen in de afvalinzameling. Op deze manier ontstaat begrip en draagvlak voor de nieuwe situatie. De volgende onderdelen worden hiervoor ingezet:

- de bewoners worden per fase betrokken bij de bepaling van de locaties van de ondergrondse containers. Zij ontvangen een persoonlijke uitnodiging voor een onlineconsultatie;
- als de voorlopige locaties van de ondergrondse containers in een fase zijn bepaald, worden deze ter inzage gelegd voor inspraak;

- net voor plaatsing van de ondergrondse containers wordt bij alle huishoudens in deze fase een pakketje bezorgd met daarin een pasje voor de ondergrondse container, uitgebreide informatie over de nieuwe manier van afval inzamelen, een sticker 'PMD-afval' voor op de grijze container, scheidingsregels- en tips en een uitnodiging voor een inloopavond;
- de gemeentelijke website, de app van de Afvalstoffendienst, Facebook, Twitter en de afvalkalender worden ingezet als communicatiemiddel;
- voor scholen zal een educatieprogramma worden opgezet.

Uiteraard is in alle communicatie ook aandacht voor afvalpreventie.

11. Ontwijkgedrag

Sinds begin 2015 constateren we in de hele gemeente een toename van illegale dumpingen bij afvalbakjes, verzamelcontainers en milieuparkjes. Deze toename is niet te wijden aan het omgekeerd inzamelen in de proefwijk in Drunen, omdat deze proef pas in maart 2016 is gestart. Een mogelijke oorzaak kan ook de verhoging van het tarief voor een lediging van de container voor restafval zijn, die sinds 2015 is ingezet.

Bij omgekeerd inzamelen is er, naast een financiële prikkel tot vermindering van de hoeveelheid restafval, ook een lager serviceniveau voor restafval (het restafval moet men voortaan zelf wegbrengen). Hierdoor zou het ontwijkgedrag kunnen toenemen, bijvoorbeeld door illegaal dumpen of het vinden van andere sluiproutes voor restafval. De verwachting is echter dat dit zal meevallen. Het meenemen naar familieleden of bekenden binnen de gemeente heeft geen zin meer omdat deze ook geen container voor restafval meer hebben. Voor het, relatief lage, bedrag per inworp dat moet worden betaald zullen veel inwoners naar verwachting niet de moeite nemen om met hun restafval verder weg te rijden, bijvoorbeeld naar het buitengebied of naar een buurgemeente. Bovendien moeten inwoners van buurgemeente Waalwijk zelf een tarief per kilogram betalen waardoor zij niet bereid zullen zijn restafval van inwoners van onze gemeente aan te bieden in hun container. Het meenemen van het restafval naar de werkgever zal door de werkgever niet in dank worden afgenomen, dus ook minimaal plaatsvinden. Wel kan het voorkomen dat het restafval naar de milieustraat wordt gebracht. Dit is op zich niet heel erg, het restafval wordt dan wel op de juiste manier verwerkt, maar het is wel gewenst om het minimumtarief op de milieustraat te verhogen om een te grote toestroom te voorkomen. Het voorstel daarvoor is verwerkt in de legesverordening (verhoging starttarief per aanlevering van € 1,50 naar € 3).

Bij de invoering van omgekeerd inzamelen zal wel extra aandacht zijn voor het opsporen en voorkomen van ontwijkgedrag. Dit zal in eerste instantie door voorlichting en controle gebeuren. Later zal, zo nodig, meer worden ingezet op handhaving: waar mogelijk wordt de veroorzaker dan achterhaald en hierop aangesproken en/of geverbaliseerd.

Opgemerkt wordt dat ontwijkgedrag bij ieder afvalinzamelsysteem voorkomt waarin prikkels worden opgenomen om te komen tot vermindering van het restafval.

12. Evaluatie

Een jaar na invoering van omgekeerd inzamelen in de laatste fase, eind 2018, zal een evaluatie worden uitgevoerd van de nieuwe manier van afval inzamelen en het al dan niet behalen van het ambitieniveau. Voor de evaluatie wordt gebruik gemaakt van monitoringsgegevens, sorteeranalyses en de ervaringen van bewoners met een bewonersenquête.

Monitoring wordt overigens continu uitgevoerd. Wanneer bijsturing nodig is, wordt dit waar mogelijk direct uitgevoerd.

Onderzoek proeven afvalinzameling in Vliedberg Vlijmen

Inhoud

Samenvatting	blz. 3
Onderzoeksopzet	4
Informatievoorziening over de afvalproeven	5
Hoeveel te besparen?	6
Tevredenheid over manier van ophalen	7
Frequentie van ophalen PMD	8
Motivatatie scheiden PMD	9
Legen van containers voor restafval	10
Nultarief voor ophalen GFT	11
Welke soorten nu minder vaak bij restafval?	12
Tevredenheid over containers in de wijk en over Milieustraat	13

Colofon

Opdrachtgever: Gemeente Heusden.
Postbus 41, 5250 AA Vlijmen.
Contactpersoon: Wilma Broeders.
Telefoon 14 073.
E-mail: info@heusden.nl.
Internet: www.veldhoven.nl.

Analyse en rapportage: Oostveen Beleidsonderzoek en Advies.
Elbertbos 1, 7543 GV Enschede.
Telefoon (053) 430 5596.
E-mail: info@oostveen.net.
Internet: www.oostveen.net.
Samenstelling: drs. Paul Oostveen.

Enschede/Vlijmen, januari 2016. Dit rapport is alleen
verschenen als PDF bestand en wordt niet gedrukt.

**Overname uit dit rapport is toegestaan,
mits de bron duidelijk wordt vermeld.**

Samenvatting

- Dit rapport bevat de resultaten van een onderzoek onder alle huishoudens in het deel van de wijk Vliedberg in Vlijmen waar proeven met de afvalinzameling zijn gehouden. De enquête kon via internet worden ingevuld, hoewel men desgewenst een papieren enquête kon opvragen. De respons was 50%.
- De meeste bewoners (91%) vinden dat ze voldoende informatie hebben gekregen over de manier waarop het afval nu wordt ingezameld en de redenen daarvoor.
- Zes van de tien bewoners zeggen door de proeven geld te besparen, maar de meesten van hen hebben geen idee hoeveel. Nog eens 31% weet echt niet of ze besparen en 10% zegt er niets mee te besparen.
- Van de mensen die een PMD container hebben ontvangen om PMD (plastic, metalen en drankverpakkingen) te verzamelen is 90% tevreden en 6% ontevreden. Van de bewoners die het PMD in plastic zakken moeten verzamelen is 69% tevreden en 25% ontevreden.
- Het PMD wordt eens in de drie weken opgehaald. Dat vindt 73% een prima frequentie; 18% vindt het te weinig en 5% vindt het te vaak. Een kwart zou het handig vinden als ze PMD afval ook ergens in de wijk zouden kunnen wegbrengen.
- Voor 70% van de bewoners is de belangrijkste reden om PMD apart te houden dat het beter is voor het milieu; 17% doet het vooral omdat het goedkoper is. Driekwart van de bewoners vindt dat het scheiden van PMD hen niet of nauwelijks extra moeite kost, maar volgens 6% is het best veel extra werk. Door het scheiden van PMD zegt 83% beter na te denken over scheiden van afval.
- De grijze container voor restafval wordt eens in de vier weken geleegd. Dat is voor 57% een prima frequentie, maar 29% vindt het te weinig en 7% te vaak. Als de afvalinzameling op dezelfde manier doorgaat zou een op de vijf bewoners de grijze container kosteloos willen omruilen voor een kleinere (19%) of grotere (3%) maat.
- Voor legen van de GFT container geldt dit jaar een nultarief. Van de bewoners van de proefwijk is 80% daarvan op de hoogte. Van de mensen die dit weten gaat 62% niet anders om met GFT afval. Voor anderen veranderde er wel iets: ze houden bijvoorbeeld meer GFT apart of zetten de container vaker aan de straat.
- De verschillende soorten afval worden door bewoners nu minder vaak bij het restafval gedaan. Dat geldt niet alleen voor drankenkartons (91%), plastic (81%) en metalen verpakkingen (79%), maar ook voor andere soorten zoals papier en karton (54%), glas (47%), GFT (45%), chemisch afval (40%), textiel (33%) en luiers of incontinentiemateriaal (12%).
- Over de containers in de wijk waar afval naar toe gebracht kan worden (bv.glasbak en textielcontainer) is 61% (zeer) tevreden en 8% (zeer) ontevreden. Over de Milieustraat is 52% (zeer) tevreden en 18% (zeer) ontevreden.

In een groot deel van de wijk Vliedberg in Vlijmen heeft de gemeente Heusden in 2015 een proef gehouden met de gescheiden inzameling van plastic verpakkingsafval, metalen verpakkingen en drankenkartons (PMD-afval). Daarnaast wordt in dit gebied, ook als proef, het restafval eenmaal per vier weken ingezameld. Op basis van de resultaten van deze proeven zal de gemeente binnenkort besluiten hoe het afval in de toekomst in de hele gemeente zal worden ingezameld. Daarbij wordt onder meer gekeken naar (veranderingen in) de volumes aan aangeboden afval. Daarnaast werd een onderzoek gehouden onder de bewoners van de proefwijk. De resultaten van dit bewonersonderzoek staan in dit rapport.

Het onderzoek naar de proeven met de afvalinzameling werd gehouden onder alle huishoudens in het gebied waar de proeven werden gehouden. Binnen elk huishouden werd een van de bewoners aangeschreven. Deze persoon werd aselekt geselecteerd (maar niet uit de nog thuiswonende kinderen). In totaal werden 1183 personen benaderd.

Deze personen kregen eind oktober 2015 een brief thuisgestuurd met een oproep om de enquête via internet in te vullen. Dat was mogelijk op PC, tablet of smartphone. Ruim twee weken later kregen de bewoners die de enquête nog niet hadden ingevuld een herinneringsbrief. In deze herinneringsbrief stond vermeld dat men desgewenst een papieren vragenlijst kon aanvragen (telefonisch of via internet). In de brieven stond vermeld dat men de enquête desgewenst door een huisgenoot kon laten invullen.

Begin december werd het veldwerk afgesloten. In totaal 586 personen hebben de enquête ingevuld, waarmee een respons werd bereikt van 50%. Dat is een hoog percentage voor een enquête die grotendeels digitaal werd afgenomen (een papieren vragenlijst werd alleen op verzoek van de respondent opgestuurd). Van alle respondenten kozen er 27 voor de papieren vragenlijst (5%); de rest vulde de enquête in via internet.

Het onderzoek is uitgevoerd door Oostveen Beleidsonderzoek en Advies in opdracht van de gemeente Heusden.

NB Onder alle grafieken in dit rapport staat vermeld hoeveel respondenten de vraag hebben beantwoord ($n=...$). Bij enquêtes is altijd sprake van onbetrouwbaarheidsmarges: onder de totale bevolking kan het percentage iets afwijken van het percentage onder de respondenten. Bij 575 respondenten is die onbetrouwbaarheidsmarge maximaal 4% en bij 270 respondenten bijvoorbeeld maximaal 6%. Bij een gevonden percentage van 50% en een marge van 4% betekent dit dat tussen de 46% en 54% van de totale bevolking hetzelfde antwoord zou hebben gegeven (als de respondenten een goede afspiegeling zijn van alle bewoners). Bij hoge of lage percentages (bv. 10% van de respondenten vindt iets) zijn de marges kleiner (2 resp. 3%).

Informatievoorziening over de afvalproeven

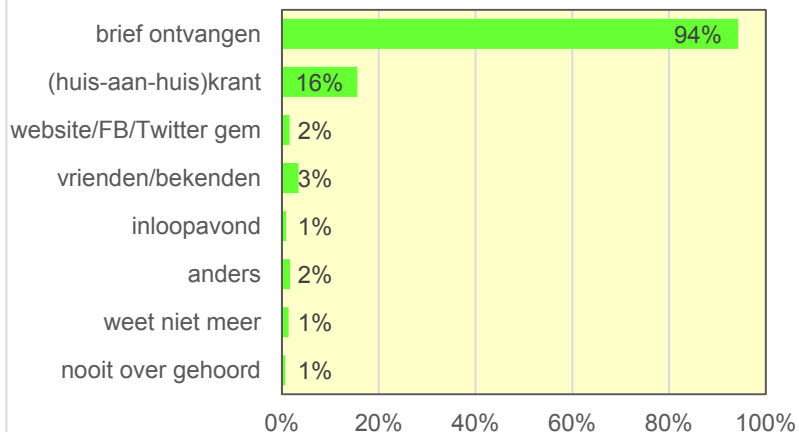
In de eerste plaats werd de bewoners gevraagd hoe men heeft gehoord over de afvalproeven.

- Vrijwel alle respondenten zeggen dat ze een brief van de gemeente hebben ontvangen (94%).
- Een groep van 16% heeft erover gelezen in een krant of huis-aan-huis blad.
- Andere kanalen zijn genoemd door kleine groepen van 1 tot 3%.
- Een kleine groep van 1% weet niet meer hoe men over de proeven heeft gehoord; 0,7% zegt er nog nooit iets over gehoord te hebben.

Vervolgens werd gevraagd of men vindt dat men voldoende informatie heeft gekregen over de manier waarop het afval nu wordt ingezameld, en de redenen daarvoor.

- Het overgrote merendeel (91%) zegt voldoende informatie te hebben ontvangen; 9% vindt van niet.
- Mensen die vonden dat ze te weinig informatie hadden gekregen noemden uiteenlopende aspecten, waaronder de frequentie en ophaaldata voor restafval en wat er precies onder PMD wordt verstaan.

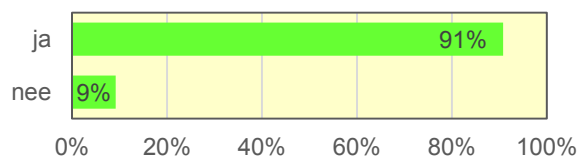
Hoe heeft u gehoord over de proeven met afvalinzameling?

(meer antwoorden mogelijk)

n=577

Vindt u dat u voldoende informatie heeft gekregen over de manier waarop het afval nu bij u wordt ingezameld - en de redenen daarvoor?

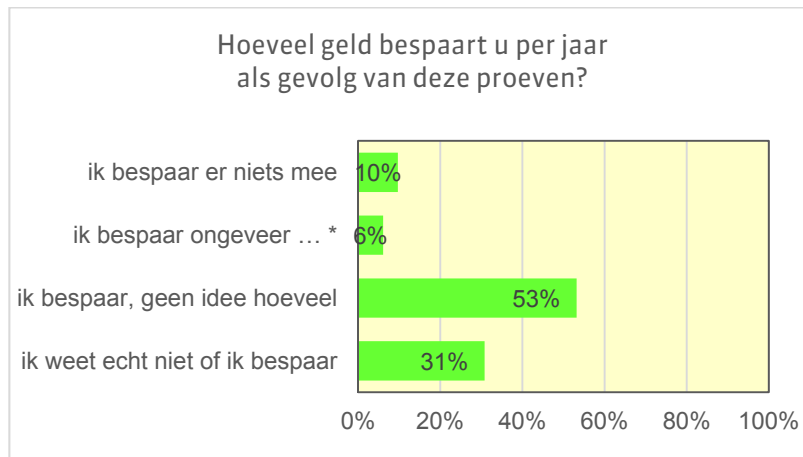

n=567

Hoeveel te besparen?

Door de afvalproeven zullen de meeste bewoners geld besparen. Het restafval wordt immers minder vaak opgehaald, ophalen van PMD is gratis en voor de GFT-containers gold in 2015 een nultarief. Maar veel bewoners kunnen moeilijk inschatten of en hoeveel zij besparen.

- Bijna zes van de tien bewoners zeggen dat ze met de proeven geld besparen, maar het merendeel daarvan (53% van respondenten) heeft geen idee hoeveel ze besparen. Slechts 6% kan een inschatting geven van het bedrag. Deze laatste groep denkt dat zij (gemiddeld) 50 euro besparen*.
- Ongeveer 10% zegt dat ze niets besparen door de proeven. Als redenen noemen zij bijvoorbeeld dat ze nu vaker met restafval naar de Milieustraat moeten of juist dat ze de container voor restafval eerder ook al niet vaak aan de straat zetten.
- Tot slot zegt 31% dat ze geen idee hebben of ze wel of niet besparen door de afvalproeven.

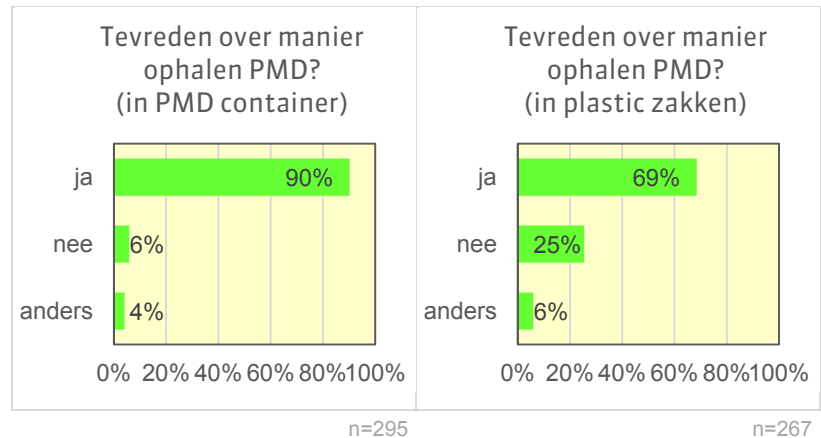
n=575

* Van de kleine groep van 6% die denkt te weten hoeveel zij besparen, noemt ongeveer een kwart 10 -24 euro per jaar, een kwart 25-40 euro, een kwart 45-65 euro en een laatste kwart 70-150 euro.
n=34

Tevredenheid over manier van ophalen

Bij 52% van de respondenten wordt PMD opgehaald in een aparte PMD-container, terwijl 47% daarvoor plastic zakken moet gebruiken; 2% zegt het niet te weten. Hoe tevreden is men over deze methode?

- In totaal 80% is tevreden over de manier van ophalen van PMD.
- Van mensen die een PMD container hebben ontvangen, is 90% tevreden. Daarnaast is 6% ontevreden en 4% zegt 'anders'. Deze laatste twee groepen noemen bijvoorbeeld dat de container te groot of te klein is of dat men weer een extra container heeft gekregen.
- Van de mensen bij wie het PMD in plastic zakken wordt opgehaald, is 69% tevreden. Een kwart is ontevreden en 6% vinkte 'anders' aan. Deze laatste twee groepen noemen onder meer dat de zakken snel scheuren, stinken, ongedierte aantrekken, weg kunnen waaien of dat het er niet fraai uitziet.

||

Frequentie van ophalen PMD

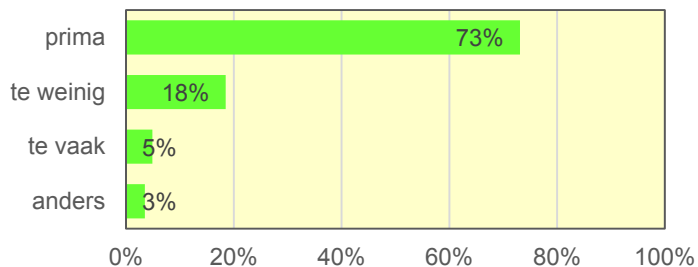
Het PMD wordt eens in de drie weken opgehaald. Wat vindt men van die frequentie?

- Bijna driekwart van de bewoners (73%) vinden de huidige frequentie prima.
- Een groep van 18% vindt het echter te weinig (bijvoorbeeld omdat men te veel PMD afval heeft of omdat het gaat stinken). Van de mensen die het afval in plastic zakken moeten verzamelen vindt 32% eens in de drie weken te weinig; onder bezitters van een PMD container is dat slechts 6%.
- Aan de andere kant vindt 5% het juist te vaak. Dit zijn vooral mensen met PMD containers, die dan nog niet vol zitten.

Het PMD wordt nu opgehaald. Zou men het handig vinden als het PMD daarnaast ook ergens in de wijk weggebracht kan worden?

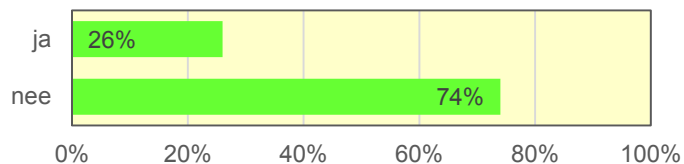
- Een kwart van de bewoners (26%) zou dat inderdaad handig vinden. Onder mensen die PMD in plastic zakken verzamelen is dat 37%: duidelijk meer dan de 16% van de mensen die een PMD container gebruiken.

Het PMD wordt eens in de drie weken opgehaald.
Wat vindt u daarvan?

n=573

Zou u het handig vinden als u het PMD afval ook ergens in de wijk zou kunnen wegbrengen?

n=577

Motivatatie scheiden PMD

Gescheiden inzamelen van PMD is beter voor het milieu en goedkoper voor de bewoners. Wat is voor hen de belangrijkste reden om te scheiden?

- Verreweg de meest genoemde reden is dat het beter is voor het milieu (70%); 17% scheidt PMD vooral omdat het voor henzelf goedkoper is. Nog eens 11% noemt een andere reden (o.a.: beiden zijn even belangrijk, anders te weinig ruimte voor restafval, het is opgedrongen). Slechts 1% zegt het PMD helemaal niet te scheiden.

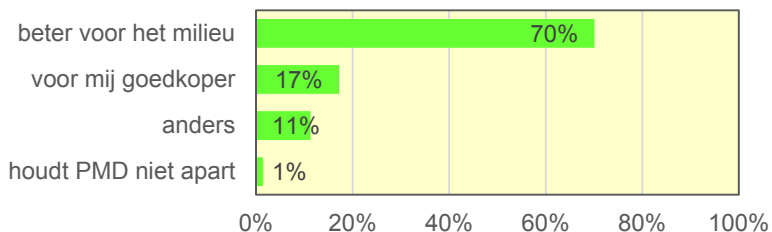
Kost het gescheiden inzamelen van PMD de bewoners extra moeite?

- Volgens 77% van de bewoners kost het gescheiden inzamelen niet of nauwelijks extra moeite. Volgens 17% kost het een beetje extra moeite en volgens 6% best veel (dit zijn vooral mensen met plastic zakken).

Denkt men door het scheiden van PMD ook beter na over afvalscheiding in het algemeen?

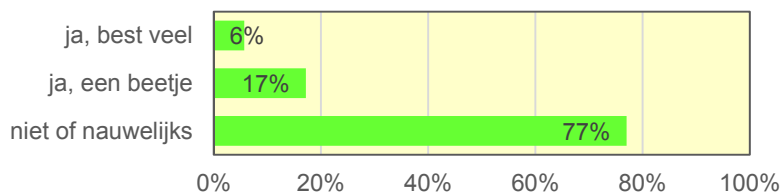
- De meeste bewoners (83%) zeggen nu inderdaad beter na te denken over het scheiden van afval.

Wat is voor u de belangrijkste reden om PMD apart te houden?

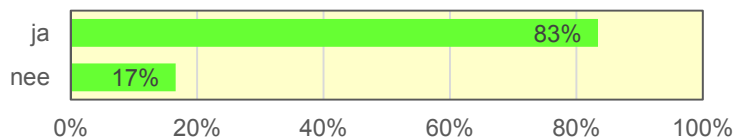
n=575

Vindt u dat het gescheiden inzamelen van PMD u extra moeite kost?

n=575

Denkt u door het gescheiden inzamelen van PMD ook beter na over het scheiden van afval?

n=573

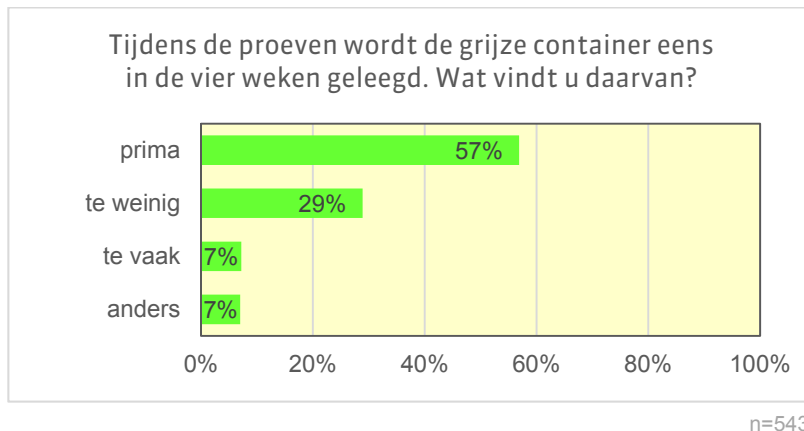
Legen van containers voor restafval

Van alle respondenten heeft 94% een grijze container voor restafval; 6% woont in een appartement en gebruikt een verzamelcontainer. Tijdens de proeven wordt de grijze container eens in de vier weken geleegd. Wat vinden de bewoners daarvan?

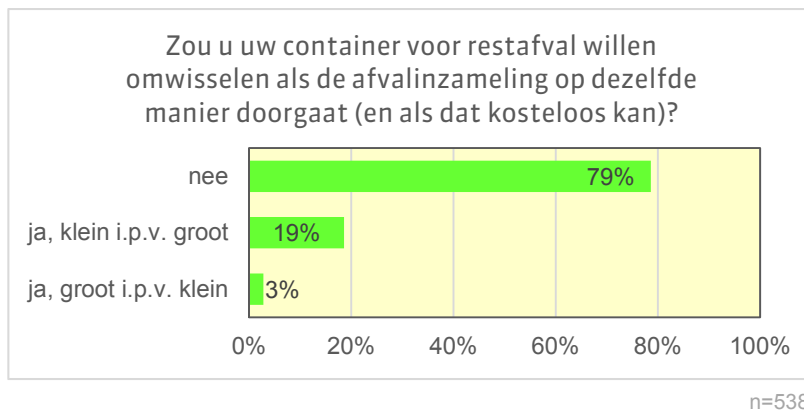
- Ruim de helft (57%) vindt die frequentie prima.
- Drie van de tien bewoners (29%) vinden het echter te weinig, vooral omdat de containers al eerder vol zitten of – vooral in de zomer – gaan stinken.
- Een kleinere groep van 7% vindt het juist nog te vaak, omdat ze maar weinig restafval hebben.
- Nog eens 7% vulde een ander antwoord in, bijvoorbeeld dat het in de winter wel kan maar in de zomer te weinig is.

Afvalcontainers zijn beschikbaar in twee maten: 240 en 140 liter. Zou men de container willen omwisselen als de afvalinzameling na de proeven zo doorgaat (en als dat kosteloos kan)?

- Een op de vijf bewoners (19%) heeft nu een grote container maar wil liever een kleine. Een groep van 3% wil juist de kleine container inruilen voor een grotere. De meeste bewoners (79%) willen hun huidige container houden.

NB De vragen op deze en de volgende pagina zijn niet beantwoord door mensen die in een appartement wonen en een verzamelcontainer voor restafval gebruiken.

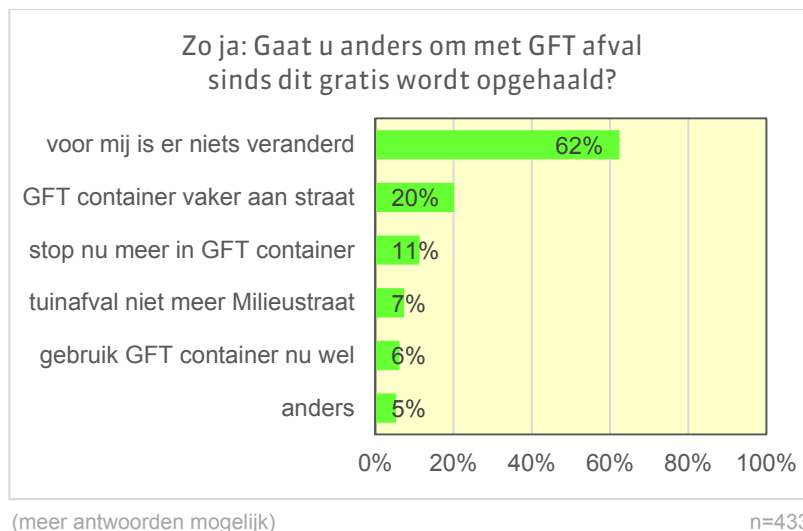
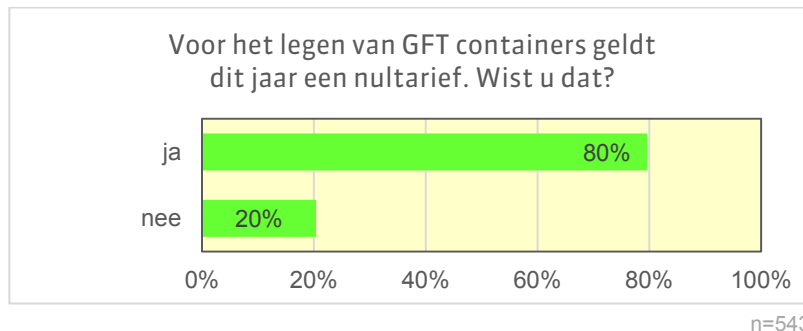
Nultarief voor ophalen GFT

Voor het legen van GFT-containers geldt in 2015 (voor de hele gemeente) een nultarief: bewoners hoeven niet meer te betalen voor elke keer dat de GFT container wordt geleegd.

- De meeste respondenten (80%) zijn op de hoogte van het nultarief; 20% wist het niet.

Aan de bewoners die op de hoogte waren van het nultarief werd gevraagd of zij anders omgaan met GFT afval sinds dot gratis wordt opgehaald.

- Voor 62% van de bewoners is er niets veranderd nu ze weten dat de GFT container gratis wordt geleegd.
- Een groep van 20% zet de GFT container nu vaker aan de straat en 11% stopt er tegenwoordig meer in.
- Nog eens 6% gebruikte de GFT container nog niet maar doet dat nu wel. Een groep van 7% brengt hun tuinafval niet meer naar de Milieustraat.
- Tot slot heeft 5% uiteenlopende andere antwoorden gegeven.

Welke soorten nu minder vaak bij restafval?

We zagen al dat 83% door de gescheiden inzameling van PMD nu beter nadenkt over het scheiden van afval. Maar worden de verschillende soorten afval ook daadwerkelijk minder vaak bij restafval gedaan sinds de start van de proeven? Dat blijkt inderdaad het geval.

- Het sterkst geldt dit voor PMD: 91% doet drankenkartons nu minder vaak bij restafval, 81% doet dat met plastic verpakkingen en 79% met metalen verpakkingen.
- Groente, fruit en tuinafval (GFT) wordt door 45% minder vaak bij het restafval gedaan.
- Maar ook papier en karton (54%), glas (47%), chemisch afval (40%) en textiel (33%) wordt door veel mensen vaker apart gehouden dan een jaar geleden. Luiers en incontinentiemateriaal wordt door 12% vaker apart gehouden.
- Nog eens 3% noemt iets anders. Voor slechts 7% is er helemaal niets veranderd. Deze laatste twee groepen noemen onder meer dat ze altijd al heel veel scheidden, of juist dat ze heel weinig afval hebben of in een flat wonen.

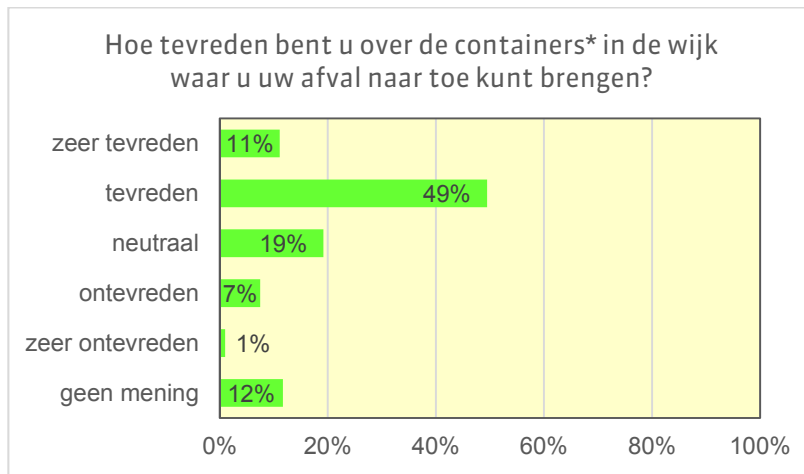
Tevredenheid over containers in de wijk en over Milieustraat

In de wijk zijn verschillende containers waar bewoners afval naar toe kunnen brengen*. Hoe tevreden is men daarover?

- Zes van de tien bewoners zijn tevreden over deze containers (49% tevreden en 11% zeer tevreden).
- Aan de andere kant is een groep van 8% niet tevreden (7% ontevreden en 1% zeer ontevreden). Zij noemen bijvoorbeeld dat de glasbak vaak vol is en er glasscherven rondom liggen, dat containers te ver weg staan of dat men niet weet waar de luicontainer is.
- Daarnaast is 19% neutraal en heeft 12% geen mening.

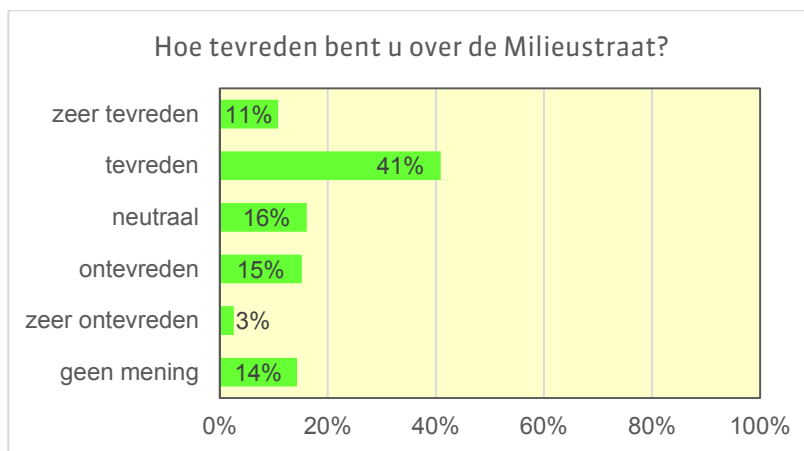
Tot slot werd gevraagd naar de tevredenheid over de Milieustraat.

- Ruim de helft van de bewoners is tevreden over de Milieustraat (41% tevreden; 11% zeer tevreden).
- Aan de andere kant is een groep van 18% niet tevreden (15% ontevreden en 3% zeer ontevreden). Zij noemen vooral de kosten of te beperkte openingstijden, en in mindere mate de afstand en de vriendelijkheid van het personeel.
- Daarnaast is 16% neutraal en heeft 14% geen mening.

n=574

* bijvoorbeeld de glasbak en containers voor textiel of luiers/incontinentiemateriaal.

n=572

Onderzoek omgekeerd inzamelen in Braken-Oost

Inhoud

Samenvatting	blz. 3
Onderzoekopzet	4
Informatievoorziening over het omgekeerd inzamelen	5
Oude situatie en kosten	6
Hoe vaak en hoe brengt men restafval naar de verzamelcontainer?	7
Tevredenheid over verzamelcontainers	8
Gemak	9
Motivatie	10
Afvalvermindering en beter scheiden	11
Overig afval	12
Ophaalfrequentie	13
Tevredenheid over containers in de wijk	14
Totaaloordeel	15
Bewonersenquête	16

Colofon

Opdrachtgever: Gemeente Heusden.
Postbus 41, 5250 AA Vlijmen.
Contactpersoon: Wilma Broeders.
Telefoon (073) 513 1789.
E-mail: info@heusden.nl.
Internet: www.veldhoven.nl.

Analyse en rapportage: Oostveen Beleidsonderzoek en Advies.
Elbertbos 1, 7543 GV Enschede.
Telefoon (053) 430 5596.
E-mail: info@oostveen.net.
Internet: www.oostveen.net.
Samenstelling: drs. Paul Oostveen.

Enschede/Vlijmen, oktober 2016. Dit rapport is alleen
verschenen als PDF bestand en wordt niet gedrukt.

**Overname uit dit rapport is toegestaan,
mits de bron duidelijk wordt vermeld.**

Samenvatting

- Dit rapport bevat de resultaten van een onderzoek onder alle huishoudens in het deel van de wijk Braken-Oost in Drunen waar een proef wordt gehouden met omgekeerd inzamelen. De enquête kon via internet worden ingevuld, hoewel men op verzoek eventueel ook een papieren enquête kon opvragen. De respons was behoorlijk hoog: 58%.
- De meeste bewoners (86%) vinden dat ze voldoende informatie hebben gekregen over de manier waarop het afval nu wordt ingezameld en de redenen daarvoor.
- Van alle respondenten denkt 17% nu per saldo duurder uit te zijn, 36% goedkoper en 15% ongeveer gelijk. De overige 31% weet het echt niet.
- Ongeveer een op de drie bewoners brengt het restafval minimaal twee keer per maand weg, 30% maandelijks, 28% minder dan eens per maand en 10% (tot nu toe) nooit. Wegbrengen van restafval doen bewoners vooral lopend (52%) en met de auto (28%); 14% doet het met de fiets en 3% anders.
- Ongeveer twee van de drie bewoners zijn tevreden over de afstand naar en locaties van de drie verzamelcontainers in de wijk. Ruim 80% is tevreden over de netheid en bediening van de containers.
- Van de respondenten scheidt 71% afval vooral omdat het beter is voor het milieu, 18% omdat het goedkoper is en 10% om een andere reden. Twee van de drie bewoners denken door het omgekeerd inzamelen beter na over het scheiden van afval en de helft ook over het verminderen ervan. Twee van de drie bewoners zeggen nu ook minder restafval te hebben; bij 21% is de totale hoeveelheid afval verminderd.
- Over het gebruik van de container die eerder voor restafval werd gebruikt zijn de meningen verdeeld. Als het omgekeerd inzamelen definitief wordt ingevoerd gebruikt 31% deze het liefst voor papier en 26% voor PMD, terwijl 28% voor beiden een container zou willen hebben (extra container). Inwoners tot 45 jaar hebben vaker een voorkeur voor PMD (44%), terwijl inwoners vanaf 80 jaar er het liefst papier in stoppen (53%).
- Van alle bewoners vindt 43% de ophaalfrequentie van PMD (driewekelijks) te laag (oplopend tot 63% voor inwoners tot 45 jaar); 19% vindt dat van GFT (tweewekelijks) en 12% van oud papier (vierwekelijks).
- Over de containers in de wijk waar afval naar toe gebracht kan worden (bv.glasbak en textielcontainer) is 70% (zeer) tevreden en 10% (zeer) ontevreden.
- Alles afwegend ervaart 56% van de bewoners het idee van omgekeerd inzamelen vooral als positief, omdat het beter is voor het milieu, omdat het goedkoper is en omdat het je bewuster maakt. Aan de andere kant ervaart 22% het idee als negatief. Zij noemen als redenen bijvoorbeeld dat het veel werk kost, dat het duurder is of dat de zakken zwaar zijn. Bij deze vraag is er geen significant verschil met de leeftijdsgroep.
- Uit de bewonersenquête (gehouden in mei/juni 2016) blijkt dat de bewoners van Braken-Oost een lager rapportcijfer geven voor de afvalinzameling in hun buurt dan bewoners van de andere wijken in Drunen en in de hele gemeente. Het aandeel bewoners dat hun GFT-afval altijd apart houdt is hoger dan gemiddeld. Het aandeel bewoners in Braken-Oost dat denkt dat omgekeerd inzamelen zeker of misschien bijdraagt aan beter scheiden van afval is duidelijk hoger dan gemiddeld, maar ook in Braken-Oost denkt de meerderheid dat het daar niet aan bijdraagt (namelijk 59%, tegenover 80% in de totale gemeente).

In een deel van de wijk Braken Oost in Drunen houdt de gemeente Heusden sinds 1 maart 2016 een proef met het omgekeerd inzamelen van afval. Dit betekent dat de bewoners het restafval naar een ondergrondse verzamelcontainer in de wijk brengen en dat het GFT-afval, oud papier en plastic verpakkingsafval, metalen verpakkingen en drankenkartons thuis wordt opgehaald.

Op basis van de resultaten van deze proef zal de gemeente binnenkort besluiten hoe het afval in de toekomst in de hele gemeente zal worden ingezameld. Daarbij wordt onder meer gekeken naar (veranderingen in) de volumes aan aangeboden afval. Daarnaast werd een onderzoek gehouden onder de bewoners van de proefwijk. De resultaten van dit bewonersonderzoek staan in dit rapport.

Het onderzoek naar de proef met het omgekeerd inzamelen werd gehouden onder alle huishoudens in het proefgebied. Binnen elk huishouden werd een van de bewoners aangeschreven. Deze persoon werd aselekt geselecteerd (maar niet uit de nog thuiswonende kinderen). In totaal werden 513 personen benaderd.

Deze personen kregen half september 2016 een brief thuisgestuurd met een oproep om de enquête via internet in te vullen. Dat was mogelijk op PC, tablet of smartphone. Ruim twee weken later kregen de bewoners die de enquête nog niet hadden ingevuld een herinneringsbrief. In de brieven werd aan de mensen die geen computer of internet hebben maar de enquête wel wilden invullen gevraagd om telefonisch contact op te nemen met de gemeente. Tijdens het onderzoek werd besloten aan deze mensen een papieren vragenlijst toe te sturen. In de brieven stond verder vermeld dat men de enquête desgewenst door een huisgenoot kon laten invullen.

Medio oktober werd het veldwerk afgesloten. In totaal 296 personen hebben de enquête ingevuld, waarmee een respons werd bereikt van 58%. Dat is een behoorlijk hoog percentage voor een enquête, zeker als deze grotendeels digitaal werd afgenomen (in de brieven en op de website werd niets gemeld over een papieren vragenlijst). Van alle respondenten vulden er uiteindelijk 11 de vragenlijst op papier in (4%); de rest vulde de enquête in via internet. Het onderzoek is uitgevoerd door Oostveen Beleidsonderzoek en Advies in opdracht van de gemeente Heusden. Op de laatste pagina van dit rapport vindt u nog enkele cijfers uit de bewoners-enquête die in mei/juni 2016 in de hele gemeente is gehouden.

NB Onder alle grafieken in dit rapport staat vermeld hoeveel respondenten de vraag hebben beantwoord ($n=...$). Bij enquêtes is altijd sprake van onbetrouwbaarheidsmarges: onder de totale bevolking kan het percentage iets afwijken van het percentage onder de respondenten. Bij 296 respondenten (van de 513 huishoudens in de wijk) is die onbetrouwbaarheidsmarge maximaal 4% en bij 150 respondenten bijvoorbeeld maximaal 7%. Bij een gevonden percentage van 50% en een marge van 4% betekent dit dat tussen de 46% en 54% van de totale bevolking hetzelfde antwoord zou hebben gegeven (als de respondenten een goede afspiegeling zijn van alle bewoners). Bij hoge of lage percentages (bv. 10% van de respondenten vindt iets) zijn de marges kleiner (2 resp. 4%).

Informatievoorziening over het omgekeerd inzamelen

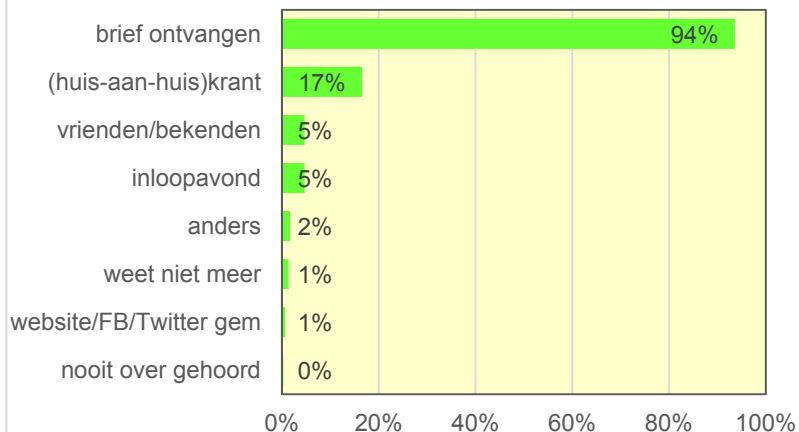
In de eerste plaats werd de bewoners gevraagd hoe men heeft gehoord over de proef met het omgekeerd inzamelen.

- Vrijwel alle respondenten zeggen dat ze een brief van de gemeente hebben ontvangen (94%).
- Een groep van 17% heeft erover gelezen in een krant of huis-aan-huis blad.
- Andere kanalen zijn genoemd door kleine groepen van 1 tot 5%.
- Een kleine groep van 1% weet niet meer hoe men over de proeven heeft gehoord; 0,3% zegt er nog nooit iets over gehoord te hebben.

Vervolgens werd gevraagd of men vindt dat men voldoende informatie heeft gekregen over de manier waarop het afval nu wordt ingezameld, en de redenen daarvoor.

- Het merendeel van de bewoners (86%) zegt voldoende informatie te hebben ontvangen; 14% vindt van niet.
- Mensen die vinden dat ze te weinig informatie hadden gekregen noemden uiteenlopende aspecten, waaronder te weinig uitleg over het nut ervan, te laat informeren van de bewoners en slechts één datum voor een informatieavond.

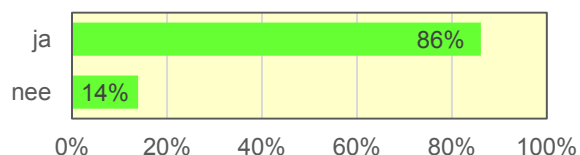
Hoe heeft u gehoord over deze proef met het omgekeerd inzamelen van afval?

(meer antwoorden mogelijk)

n=296

Vindt u dat u voldoende informatie heeft gekregen over het omgekeerd inzamelen van afval - en de redenen daarvoor?

n=287

Oude situatie en kosten

Voordat de proef begon, was de situatie niet voor alle bewoners hetzelfde.

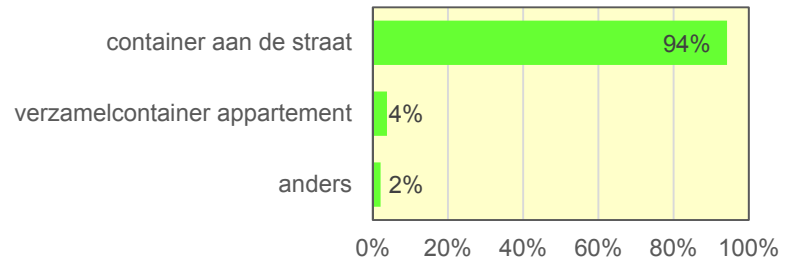
- Het overgrote merendeel van de mensen die de enquête invulden (94%) had een container die zij aan de straat zetten. Daarnaast woont 4% in een appartement waar een verzamelcontainer was voor het restafval. De rest (2%) vulde iets anders in: zij kwamen er pas na 1 maart wonen of brachten het afval altijd weg.

Bij omgekeerd inzamelen betalen bewoners voor elke zak die ze naar de verzamelcontainer brengen.

Afhankelijk van het aantal zakken dat ze wegbrengen kunnen zij duurder of goedkoper uit zijn dan voor 1 maart.

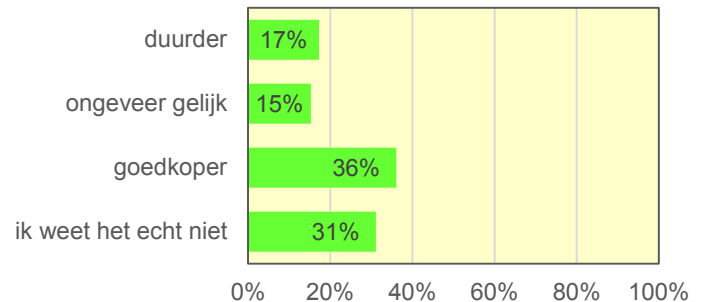
- Een groep van 17% denkt per saldo duurder uit te zijn. Een twee keer zo grote groep (36%) denkt nu juist goedkoper uit te zijn. Volgens 15% zijn hun kosten nu ongeveer gelijk.
- Bijna een op de drie bewoners heeft geen idee of ze nu duurder of goedkoper uit zijn dan voor de invoering van de proef.

Hoe werd het restafval voor 1 maart bij u opgehaald?

n=291

Denkt u dat u per saldo duurder of goedkoper uitbent?

n=294

Hoe en hoe vaak brengt men restafval naar verzamelcontainer

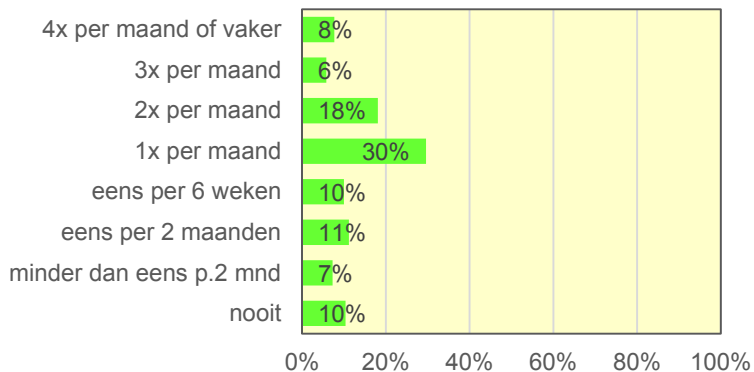
Hoe vaak brengen bewoners nu hun restafval naar een afvalcontainer in de wijk?

- Een groep van 8% doet dan vier keer per maand, 6% drie keer en 18% twee keer. Een groep van 30% brengt ongeveer eens per maand het afval weg.
- Ruim een kwart doet het minder vaak: 10% eens in de zes weken, 11% eens per twee maanden en 7% nog minder vaak.
- Een op de tien bewoners heeft nog nooit afval weggebracht naar een verzamelcontainer in de wijk. Een deel van hen brengt het restafval naar de milieustraat.
- Inwoners tot 45 jaar brengen hun afval vaker weg dan inwoners van 80 jaar en ouder.

Hoe brengt men het restafval naar de verzamelcontainer?

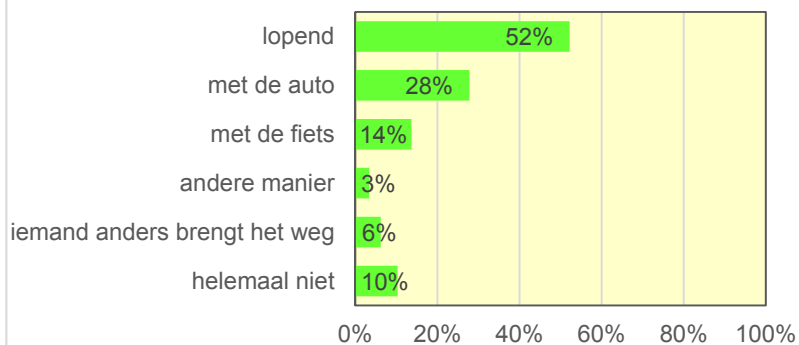
- Van de bewoners brengt 52% het restafval lopend weg, 28% met de auto en 14% met de fiets. Een kleine groep van 3% vulde een andere manier in, zoals met een steekwagentje, kruiwagen of rollator. Van inwoners vanaf 65 jaar gaat een kleiner deel lopend.
- Voor 6% wordt het afval weggebracht door iemand buiten het huishouden (vanaf 80 jaar: 23%).
- De laatste 10% brengt nooit afval naar de verzamelcontainers.

Hoe vaak brengt u uw restafval naar een verzamelcontainer in uw wijk?

n=260

Hoe brengt u (of iemand in uw huishouden) het restafval naar een verzamelcontainer?

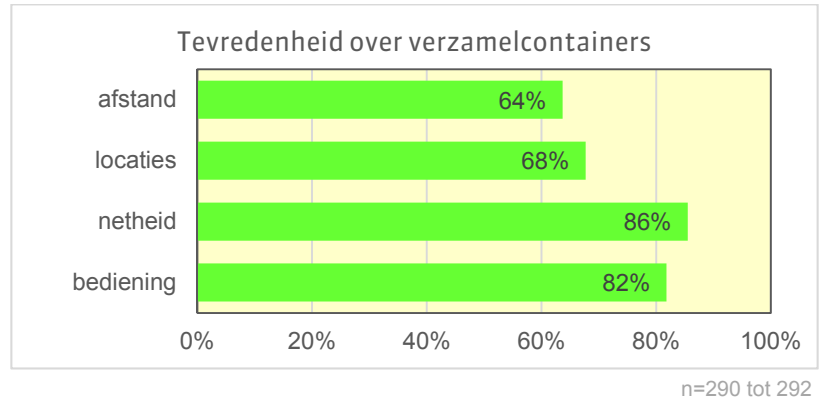
(meer antwoorden mogelijk)

n=291

Tevredenheid over de verzamelcontainers

Aan de bewoners werd gevraagd of zij tevreden zijn over verschillende aspecten van de verzamelcontainers.

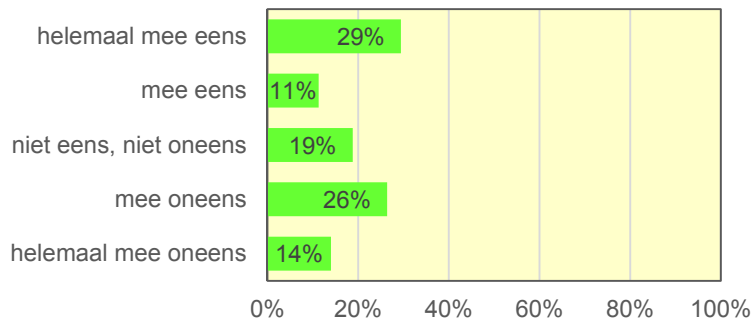
- Over de afstand van de woning naar de dichtstbijzijnde verzamelcontainer is 64% tevreden (maar onder 80-plussers 49%). De rest is niet tevreden: de meesten van hen vinden de afstand te groot, een klein aandeel wil dat het gewoon thuis wordt opgehaald of vindt de afstand te klein ('vlak voor mijn huis').
- Over de locaties van de drie containers is 68% tevreden. Een op de drie is niet tevreden; zij wijzen onder meer op de grote afstand, plaatsing voor woningen of dat er geschiktere plekken zijn.
- Over de netheid van de containers is 86% tevreden. Mensen die niet tevreden zijn wijzen onder meer op stank, viezigheid (ook door de bomen) en zakken en vuil naast de containers.
- Over de bediening (inwerpen met behulp van het pasje) is 82% tevreden. De anderen zeggen dat hij soms niet werkt (bij regen) of onhandig is, dat de handleiding niet duidelijk of correct was of ze hebben de containers nog niet gebruikt.

De bewoners konden hun mening geven over twee stellingen die te maken hebben met het (on)gemak van het nieuwe systeem.

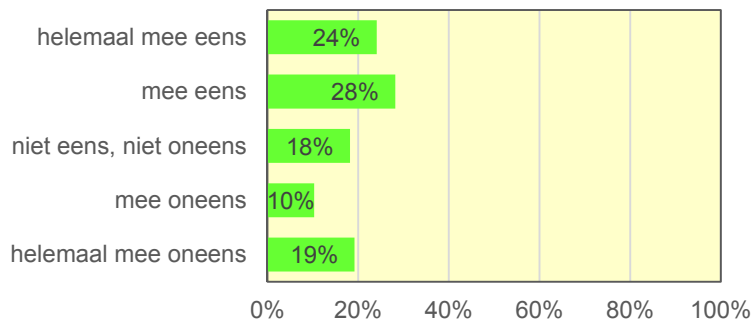
- In totaal 40% vindt het vervelend dat ze het restafval zelf naar een verzamelcontainer moeten brengen (waarvan 29% het er helemaal mee eens is). Eveneens 40% is het daar juist niet mee eens (waarvan 14% helemaal oneens). De overige 19% is het eens noch oneens. Van de 80-plussers vindt 59% het vervelend om het afval zelf te moeten wegbrengen.
- Iets meer dan de helft (52%) vindt het fijn dat ze niet hoeven te wachten op een vaste inzameldag, maar op elk moment hun restafval kunnen wegbrengen. Een groep van 29% is het daar juist niet mee eens. De laatste 18% is het niet eens en niet oneens.

"Ik vind het vervelend dat ik mijn restafval zelf naar een verzamelcontainer in de wijk moet brengen"

n=292

"Ik vind het fijn dat ik niet hoeft te wachten tot het restafval ingezameld wordt, maar dat ik het op elk moment naar de verzamelcontainer kan brengen"

n=291

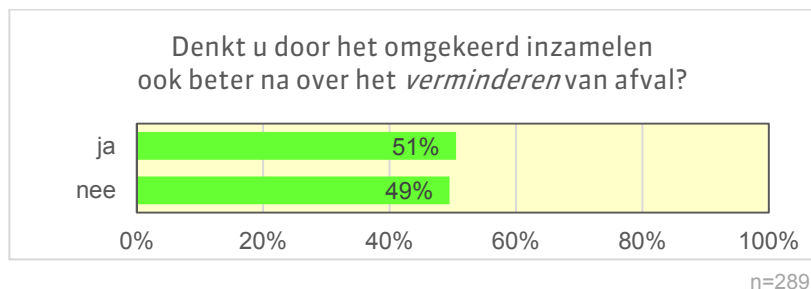
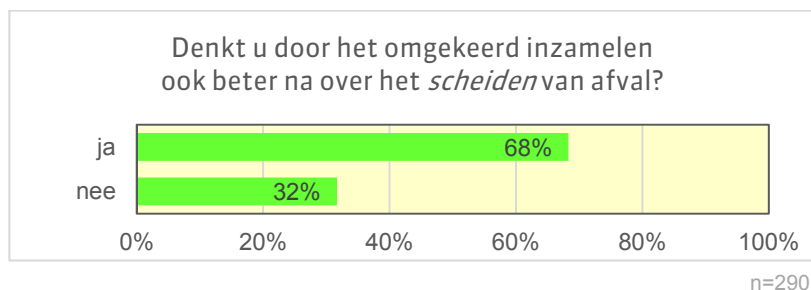
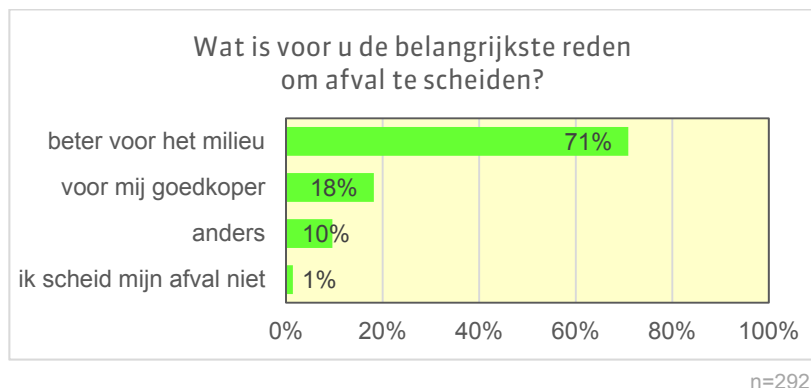
Motivatie

Gescheiden inzamelen van afval is beter voor het milieu en goedkoper voor de bewoners. Wat is voor hen de belangrijkste reden om te scheiden?

- Verreweg de meest genoemde reden is dat het beter is voor het milieu (71%); 18% scheidt afval vooral omdat het voor henzelf goedkoper is. Nog eens 10% noemt een andere reden (o.a.: beiden zijn even belangrijk, het wordt ons opgedrongen). Slechts 1% zegt het afval helemaal niet te scheiden. NB Deze percentages zijn vrijwel gelijk aan een soortgelijke vraag over scheiden van PMD in Vliedberg in 2015.
- Van inwoners tot 65 jaar noemt 63% het milieu als belangrijkste reden, vanaf 65 jaar is dat 83%.

Denken de bewoners door het omgekeerd inzamelen beter na over scheiden en verminderen van afval?

- Twee van de drie bewoners zeggen nu beter na te denken over het scheiden van afval; 32% doet dat niet (deels omdat ze voor 1 maart ook al hun afval scheidden).
- Ongeveer de helft van de bewoners zegt nu ook beter na te denken over het verminderen van afval (onder inwoners tot 45 jaar is dat slechts 38%).

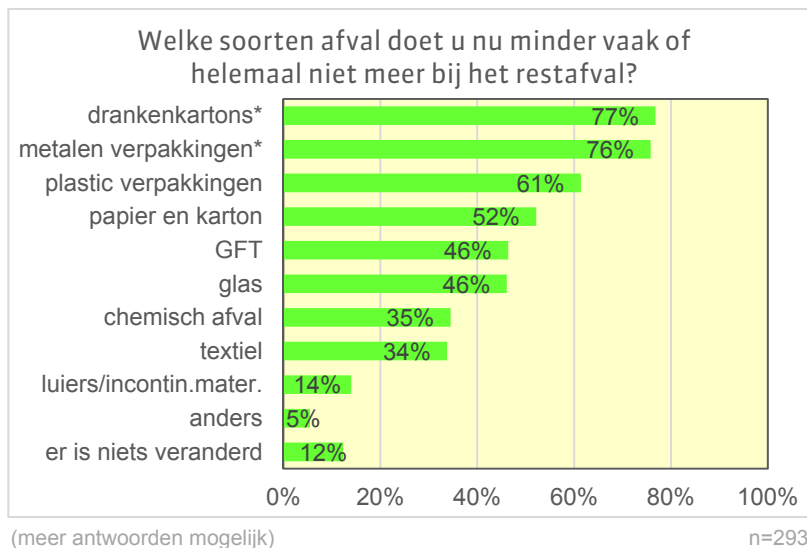
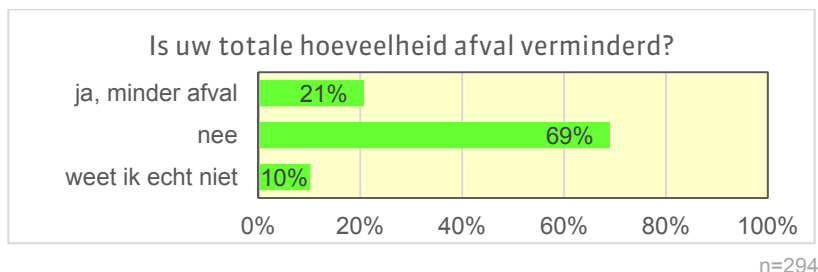
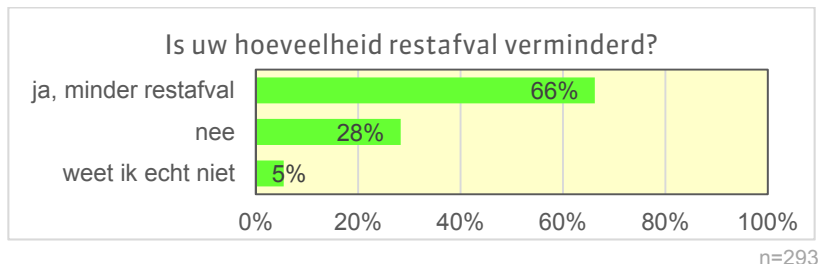
Afvalvermindering en beter scheiden

Heeft de proef geleid tot minder (rest)afval?

- Twee van de drie bewoners (66%) zeggen nu minder restafval te hebben, bij 28% is dat niet het geval en 5% weet het niet.
- Voor 21% van de bewoners is ook de totale hoeveelheid afval verminderd (onder inwoners tot 45 jaar bij 8%). Bij 69% is dat niet het geval en 10% weet het niet.

Welke soorten afval doen bewoners nu minder vaak of helemaal niet meer bij het restafval?

- Het sterkst geldt dit voor PMD: 76% doet drankenkartons nu minder vaak bij restafval, 76% doet dat met metalen verpakkingen en 61% met plastic.*
- Groente, fruit en tuinafval (GFT) wordt door 46% minder vaak bij het restafval gedaan.
- Ook papier en karton (52%), glas (46%), chemisch afval (35%) en textiel (34%) wordt door veel mensen vaker apart gehouden dan voor 1 maart. Luiers en incontinentiemateriaal wordt door 14% vaker apart gehouden.
- Nog eens 3% noemt iets anders. Voor slechts 12% is er helemaal niets veranderd; een deel van hen scheidde altijd al veel.

* Sinds dit jaar mogen drankenkartons en metalen verpakkingen bij het plastic. Dat staat los van de proef met het omgekeerd inzamelen.

Overig afval

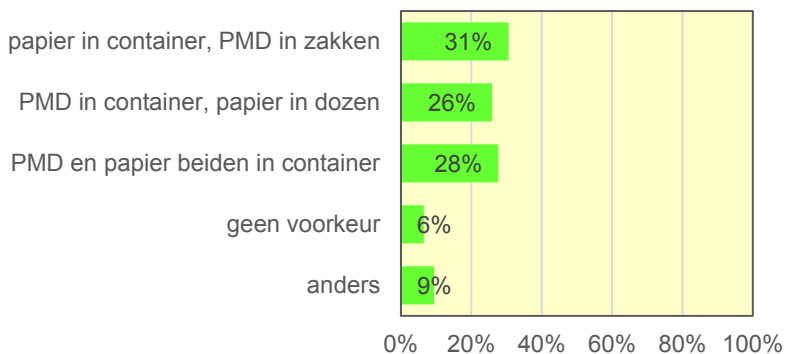
De container die eerder voor restafval werd gebruikt kan nu worden gebruikt voor papier en karton. Wat zouden de bewoners willen als het omgekeerd inzamelen definitief wordt ingevoerd. Er werden drie opties voorgelegd. De meningen blijken erg verdeeld.

- De huidige manier is voor 31% de beste keus: papier in de container en PMD in zakken. Een groep van 26% gebruikt de container liever voor PMD en wil papier en karton weer in dozen/gebundeld aanbieden. Een derde groep van 28% heeft het liefst een container voor PMD én een container voor papier en karton (dus een extra container) en 6% heeft geen voorkeur. De andere 9% wil iets anders, bijvoorbeeld weer een container voor restafval of juist helemaal geen containers.
- Leeftijd is belangrijk: tot 45 jaar heeft 12% het liefst een papier-container en 44% een PMD-container. Vanaf 80 jaar wil 53% het liefst een papiercontainer en 7% een container voor PMD.

Voor het legen van de GFT-containers geldt tegenwoordig (in de hele gemeente) een nultarief.

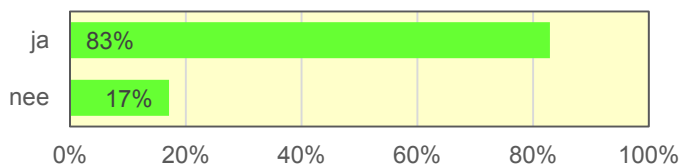
- De meeste bewoners (83%) waren op de hoogte van het nultarief. De andere 17% wist het niet.

De container die u eerder gebruikte voor restafval kunt u nu gebruiken voor papier/karton. Als het omgekeerd inzamelen definitief wordt ingevoerd, wat heeft dan uw voorkeur?

n=278

Voor het legen van de containers voor GFT geldt tegenwoordig een nultarief. Wist u dat?

n=275

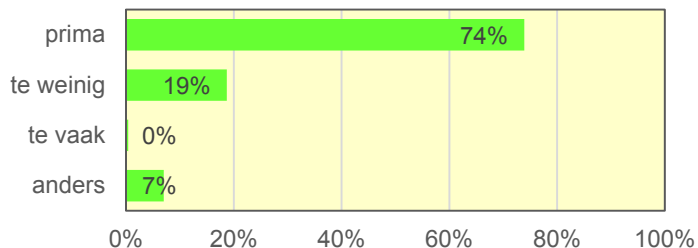
De vragen op deze pagina en de eerste vraag op de volgende pagina (frequentie ophalen GFT) zijn niet gesteld aan bewoners in een appartement.

Ophaalfrequentie

Wat vinden de bewoners van de frequentie van ophalen van GFT, PMD en oud papier/karton?

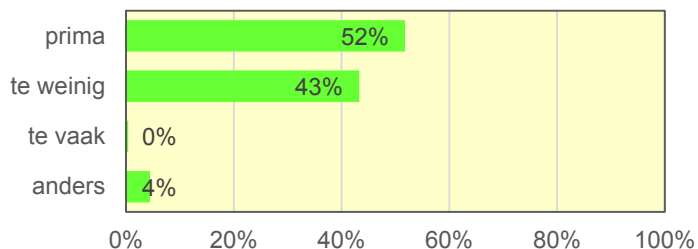
- Groente, fruit en tuinafval (GFT) wordt eens in de twee weken opgehaald. Dat vindt 74% een prima frequentie. Een kleine groep van 19% vindt het te weinig, 0,4% vindt het te vaak. De overige 7% vulde iets anders in, bijvoorbeeld dat het in de zomer vaker zou mogen. Ook veel van de mensen die de frequentie te laag vinden wijzen op (stank en ongedierte in) de zomer.
- De zakken met plastic, metaal en drankenkartons (PMD) worden eens in de drie weken opgehaald. Dat vindt 52% prima, maar 43% vindt het te weinig (oplopend van 6% onder 80-plussers tot 63% onder inwoners tot 45 jaar). Redenen waarom dit te weinig zou zijn, zijn onder meer dat ze veel PMD afval hebben en/of dat het gaat stinken. Tot slot vindt 0,4% het te vaak en 4% vulde iets anders in.
- Oud papier en karton wordt eens in de vier weken opgehaald. Dat vindt 84% prima. Een groep van 12% vindt het te weinig (omdat de container eerder vol is of te zwaar wordt) en 2% te vaak. De andere 3% vulde iets anders in.

GFT wordt eens in de twee weken opgehaald.
Wat vindt u daarvan?

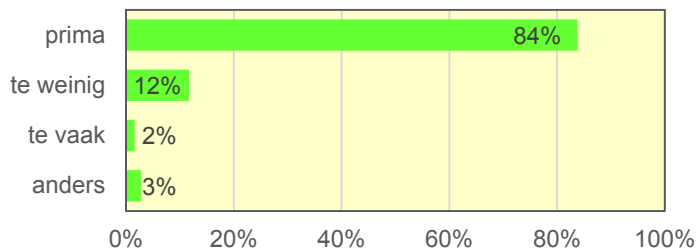
n=230

PMD wordt eens in de drie weken opgehaald.
Wat vindt u daarvan?

n=247

Oud papier en karton wordt eens in de vier weken opgehaald.
Wat vindt u daarvan?

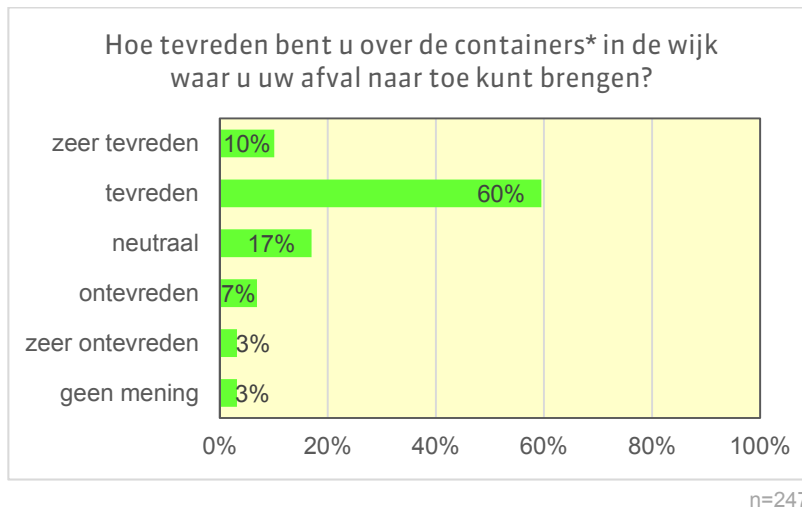

n=247

Tevredenheid over containers in de wijk

In de wijk zijn verschillende containers waar bewoners afval naar toe kunnen brengen*. Hoe tevreden is men daarover?

- Zeven van de tien bewoners zijn tevreden over deze containers (60% tevreden en 10% zeer tevreden).
- Aan de andere kant is 10% niet tevreden (7% ontevreden en 3% zeer ontevreden). Zij noemen onder meer rommel rond de containers, te volle containers, toegankelijkheid van de luiercontainer en te grote afstanden.
- Daarnaast is 17% neutraal en heeft 3% geen mening.

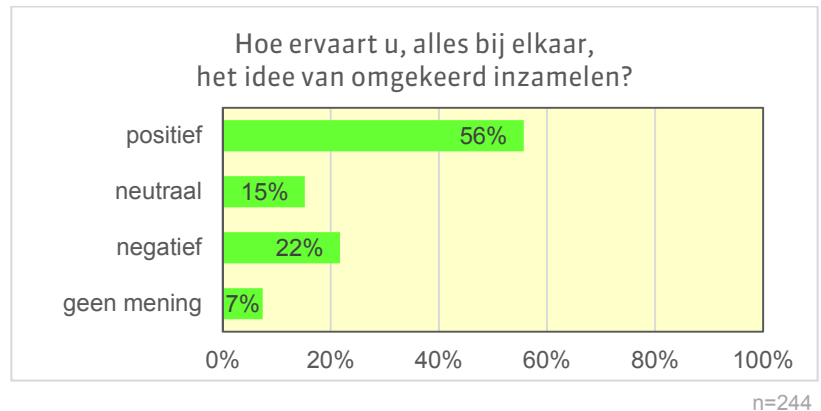

* bijvoorbeeld de glasbak, textielcontainer en luiercontainer.

Totaaloordeel

Aan het eind van de vragenlijst werd aan de bewoners een totaaloordeel gevraagd: hoe ervaren zij, alles bij elkaar, het idee van omgekeerd inzamelen?

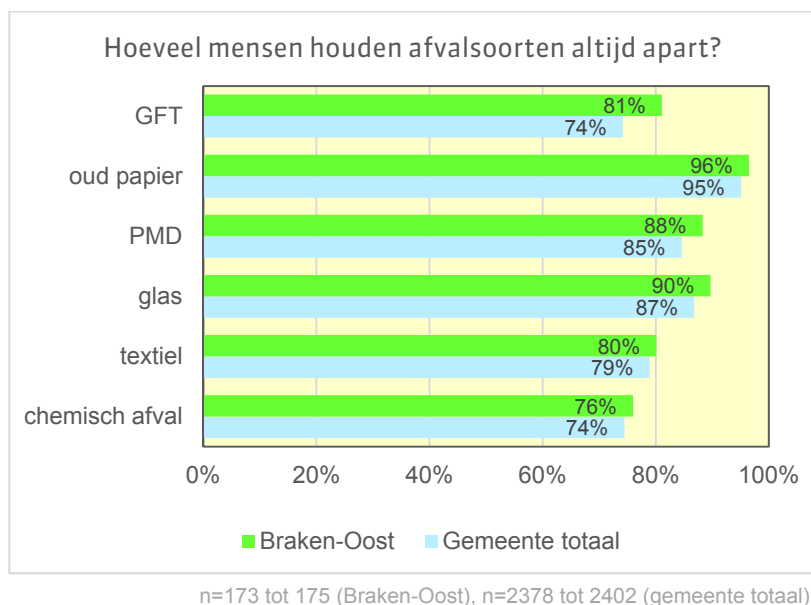
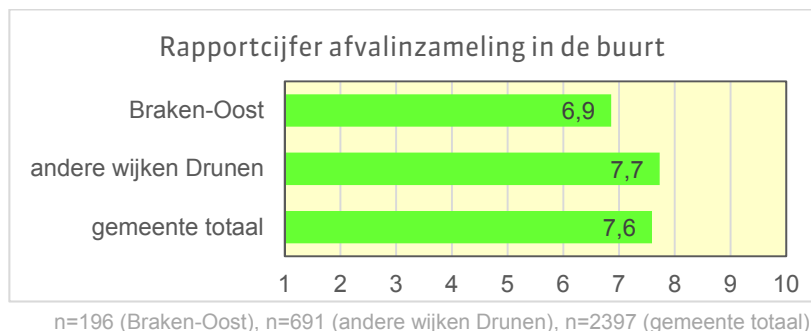
- Van alle bewoners ervaart 56% het omgekeerd inzamelen positief. Als redenen noemen zij onder meer dat het beter is voor het milieu en (minder vaak genoemd) dat het goedkoper is en dat het je bewuster maakt.
- Aan de andere kant ervaart 22% het idee vooral negatief. Zij noemen als redenen bijvoorbeeld dat het veel werk kost, dat het duurder is of dat de zakken zwaar zijn om mee te sjouwen, zeker voor mensen die minder goed ter been zijn. Sommigen zeggen de zakken zo lang mogelijk te bewaren (om kosten te sparen) met stank en maden tot gevolg.
- Daarnaast is 15% neutraal en heeft 7% geen mening.
- Bij deze vraag is er geen verschil met de leeftijdsgroep. Het aandeel dat het omgekeerd inzamelen als negatief ervaart is in geen enkele leeftijdsgroep significant hoger dan gemiddeld.

Bewonersenquête

In mei/juni 2016 is een bewoners-enquête gehouden in de hele gemeente Heusden, waarin ook enkele vragen waren opgenomen over het scheiden en inzamelen van afval. Deze cijfers zijn alleen per wijk beschikbaar*.

- Als rapportcijfer voor de afvalinzameling in de buurt geven de bewoners van Braken-Oost gemiddeld een 6,9. Dat is duidelijk lager dan in de andere wijken van Drunen (7,7) en ook lager dan het gemeentelijke gemiddelde (7,6).
- Aan de bewoners werd ook gevraagd of zij verschillende soorten afval altijd apart houden. In Braken-Oost lijkt het aandeel dat dat altijd doet iets hoger te liggen, maar alleen bij GFT is het verschil met de totale gemeente significant. In Braken-Oost houdt 81% dit altijd apart; in de hele gemeente is dat 74%.
- Aan de bewoners werd ook gevraagd wat zou bijdragen aan beter scheiden van afval. Volgens 20% van de inwoners van Braken-Oost zou omgekeerd inzamelen daar zeker aan bijdragen (in de hele gemeente is dat 6%), volgens 21% misschien (hele gemeente 14%) en volgens 59% zeker niet (in de hele gemeente 80%).

* Het proefgebied is iets kleiner dan de totale wijk Braken-Oost. De cijfers uit de bewonersenquête voor Braken-Oost betreffen de hele wijk.